MIRABILIA
VRBIS ROMAE NOVA
recognita, et emendata, atq; in verum ſenſum reducta.

Anno Iubilei. M. D. L.

Murus vrbis Rome, habet trecentas ſe-
xaginta ⁊ vnam turres. Propugnacula
ſex milia ⁊ nonaginta, ⁊. xxii. milia Por-
ticularia. In circuitu vero ſunt. xxij. exce-
ptis tranſtyberim ⁊ ciuitate Leonina, et
porticu S. Petri, vbi ſunt. xx. miliaria.

De portis infra Urbem.

Porte inclyte ſunt he. Porta capena, que dicit̃ Sancti Pau-
li. Porta apia que ducit ad Domine quo vadis. Porta lati-
na vbi Sanctus Joannes fuit miſſus in oleo. Porta metia-
na vbi riuulus influit vrbem. Porta aſinaria in Lateraneñ.
Porta lauicana que maior eſt, que eſt iuxta ſanctam Cruceȝ
in hieruſaleȝ. Porta taurina, vel tyburtina que Sancti Lau-
rentij dicitur. Porta numentana que vadit ad ſanctaȝ Agne-
tem virginem. Porta Salaria que vadit verſus ſanctam Sa-
binam. Porta pinciana que eſt circa eccleſiaȝ ſancti Felicis.
Porta Flaminea que eſt circa eccleſiam Sancte Marie de
Populo. Porta Colina que eſt contra templum Adriani ſu-
pra pontem.

¶ De portis tranſtyberim.

Porte tranſtyberim, ſunt tres. ſ. Porta ſeptimiana vbi. v.
laudes facte fuerunt Octauiano Imperatori. Porta aurea. ſ.
Sancti Pancratij. Porta portuenſis.

¶ In porticu Sancti Petri ſunt due porte. ſ. Porta Caſtel-
li Sancti Angeli, ⁊ porta Uiridaria.

¶ De montibus infra Urbem.

Mons Janiculus vbi eſt ſanctus Petrus, Mons taurinus
qui dicitur Janitarius. Mons auentinus vbi eſt eccleſia ſan-
cte Sabine. Mons quirinalis quia ibi ſtabant quirites,
vbi eſt eccleſia ſancti Stephani que dicitur in Celiomonte.
Mons tarpeius, vel Capitolium, vbi eſt Palatium Senato-
rum. Mons palatinus vbi eſt palatium maius. Mons inqui-
linus ſuper alios montes dicitur, vbi eſt baſilica ſancte Ma-
rie maioris. Mons vinalis vbi eſt eccleſia ſancte Agathe,
vbi Uirgilius captus fuit a Romanis, qui viſibiliter exiens
a carcere perrexit Neapolim.

¶ De pontibus Urbis.

Pontes vrbis Rome ſunt iſti. Pons Adriani, vel Judeorū.
Pons Fabiani iuxta prefatum Pontem. Pons Fratiani.
Pons Senatorum, Pons Theodoſiis ⁊ Pons Ualentini.

¶ Palatia Imperatorum ſunt hec.
Palatium magnum in monte palatino. Palatium ſenatum prope Sanctum Sixtum. palatium Claudij inter Coliſeum, & Sanctum Petrum ad vincula. palatiũ Conſtantini in Lateraino. palatium Romuli inter ſanctam Mariam nouam & Coſmam, vbi ſex edes pietatis, & cõcordie vbi poſuit Romulus ſuam ſtatuam dicens. Hec ſtatua non cadet donec virgo pariet. Et ſtatim cum beata Maria virgo peperit ſtatuit corruit. palatium Traiani, vbi eſt columna. xx. paſſuum. palatium Silueſtri. palatium Antonij, vbi eſt alia colũna. xxxiij. paſſuum. palatium Neronis, vbi eſt angulea ſancti Petri. palatium Octauiani ad ſanctum Laurentium in Lucina.

¶ De arcubus triumphalibus.
Arcus triumphales ſunt hi qui fiebant alicui Imperatori redeunti, ſub quibus cum honore ducebatur a Senatoribus, & eius victoria ad memoriam eorum in arcu ſculpebatur. Arcus Theodoſij Valentini & Gratiani, Imperatorum ad ſanctum Vitum. Arcus Conſtantini Imperatoris iuxta Coliſeum. Arcus ſeptem lucernarum Titi & Veſpeſiani, vbi eſt candelabrum Moyſi cum arca habens ſeptem brachia in pede turris calculatorie. Arcus Iulij & Senatoris ad ſanctã Mariam nouam. Arcus Octauiani Impe. ad ſanctũ Laurentium in Lucina. Arcus antonij ad columnam.

¶ De arcubus non triumphalibus.
Alij ſunt arcus nõ triumphales ſed memoriales vt eſt arcus pietatis ante ſanctam Mariam rotundam vbi accidit quedã hiſtoria de paupere muliere cuius filius occiſus erat a vicine ſue filio, que petijt ius ſibi fieri ab Imperatore Traiano parato ire ad exercitum, qui ſe ius dixit facturum in reditu, que reſpondit. Forſan domine non redibis. Qui ſtatim fecit ibi conſiſtorium, & fecit ei ſecundũ ꝙ petierat. Iudicauitqꝫ iuuenem homicidam moriturum quem mulier petijt ſibi reddi pro recompenſatione filij ſui mortui, quod ita factum eſt, & mulier fatebatur ſe plenum ius recepiſſe, & mulier ditata ab Imperatore receſſit.

¶ De Thermis.
Therme dicũtur palatia magna habentia maximas ſcriptas ſubterraneas in quibus tempore hyemali fiebat ignis maximus eſtiuo autem tempore replebantur aquis vt curia in ſuperioribus cõmorarẽt magis delectarectur ꝙ in thermis Dyo-

cletiani, ꝛ Maximiani adhuc videri pōt. Therme limpiadis apud ſanctum Laurentium in paliſperna. Therme Domiciani tyberine ſunt retro Mariam rotundam. Therme Alexandrine vbi eſt hoſpitale de Thermis.

De Theatris.

Theatra ſunt iſta, Theatrū Titi, ꝛ Veſpaſiani ad cathecumbam. Theatrū Tarquini Imperatoris ad ſeptiſolium. Theatrum Pompei ad ſanctum Laurentium in Damaſo, ꝛ eſt ibi theatrum flamineum.

De Angulea ſancti petri.

Ibi eſt memoria Ceſaris, vbi ſplenditus cinis in ſuo ſarcofagio idem malo ereo requieſcit vt ſicut eo viuente totus mundus ei ſubiectus erat ſic ipſo mortuo omnia corpora mortuorum ſibi ſubiacerent vbi in giro mali ſcriptum eſt.
Ceſar tantus erat quo nullus maior in orbe. Sed in modico nunc tam magnus clauditur antro. Intra ſcriptura ſtat Ceſaris alta colūna. Regia ſtructura quanta non extat in aula. Si lapis eſt vnus qua fuit arte leuatus. Et ſi ſunt plures dic vt vbi congeries.

De Cimiterijs.

Cimiterium calepodij ad ſanctū Pancratiū. Cimiterium ſancte Agathe. Cimiteriū ſancti Viti ad portam colinam, ſancti Felicis. Calixti ad cathecūbas. Cimiterium concordiani foris portam latinam, ſancte Agnetis, ꝛ alia quā plura cimiteria que in multis locis deſcendebantur per tria miliaria vbi ſancti abſcondebantur.

Loca vbi ſancti paſſi ſunt.

Foris portam apiam fuit decollatus ſanctus Sixtus prope Domine quo vadis, vbi fuit templum martis ante. ſ. nereum intus cauari. Ad Sanctum Georgium, domus Lucine ꝛ eſt ibi velum aureum aqua ſalina. Ad Sanctum Anaſtaſium vbi decollatus fuit ſanctus paulus ortus Lucine, vbi eſt eccleſia ſancti Pauli, ꝛ eſt ibi prope amphibiatum, vbi eſt corda, in qua iactatum fuit corpus Sancti Sebaſtiani, qui reuelauit corpus ſuum Lucine dicens, inuenies corpus meum pendens in vico, per pedes iuxta ſtratam, que dicitur via Cornelij iuxta Sirolum arcus Romanorum, vbi Beatus Siluester ꝛ Conſtantinus obligauerunt ſe abinde, vbi fuit domus telluris ante Martes Therme lampiadis vbi fuit aſſatus ſanctus Laurentius in paliſperna. Palatium tiburtinum vbi Decius ꝛ Valerianus receſſerunt ab Laurentio

mortuo. Arcus flammeus ad pontem iudeorũ tranſtyberim infra palatium Neronis ⁊ templum appollinis quod dicitur ſancte Petronelle ante eccleſiam Sancti Petri fuit Vaticanum, vbi vates.i.ſacerdotes canebant ſua officia.

Ante templum Appollinis fuit caſtrum Neronis vbi nunc eſt eccleſia ſancti Andree. In faſtigio pantheonis.i. Marie Rotunde fuit pinea erea de aurata que nunc eſt ante templum ſancti petri que cooperta erat tabulis ereis deauratis, ita ꝙ a longe videbatur quaſi mons aureus, cuius pulchritudo adhuc partim apparet.

De templis.

Ante palatium Alexandri fuit templum Enee ⁊ Pompei mire pulchritudinis, Monumentum vero Pompei quod dicitur marmoreum decenter ornatum, fuit oraculum Appolinis ⁊ eccleſia ſancti Viti fuit ſecretarium Neronis, In palatio Antonij ſt templum diui Adriani, In campo martis fuit templum Martis, in quo eligebantur Conſules quarto Kalen. Julij, ⁊ ⁊ morabantur vſq; ad Kalen. Januarij. In hoc templo ponebant Romani roſtra nauium vt eſſent ſpecula omnium gentium, Juxta pantheon era templum minerue, Apud Cyriacum erat templum Veſte. In calcari eſt templum Veneris, Monaſterium roſe fuit Caſtellum Junonis.

De Capitolio.

Capitoliũ dicitur quod erat caput totius mundi in quo Conſules ⁊ Senatores morabantur ad conſulendum Vrbe; cuius facies cooperta erat muris altis ⁊ aureis vitro ⁊ auro vndiq; coopertus. Infra capitolium fuit palatiũ pro magna parte aui cum lapidibus precioſis exornatum quod dicebatur valere tertiam partem mundi, in quo tot ſtatue erant imaginum quot ſunt mundi prouincie. Et habebat quilibet imago tintinabulũ in collo per artemathematicam diſpoſitum, vt quando aliqua Regio Popu. Roma. rebellis efficeretur, ſtatim huius prouincie imago vertebat dorſum imagini vrbis Rome que maior erat ſuper alias tanquam domina, ⁊ tintinabulum quod habebat in collo ſonabat, tunc cuſtodes Capitolij dicebant id Senatui, ſtatimq; mittebant legiones militum ad expugnandum prouinciam. Erant in Capitolio plura templa Super arcum erat templum Ceſaris ⁊ Veſte, vbi ſenatores ponebant Julius Ceſarem in Cathedra. vi. Martij. Et ex parte Capitolij erat tẽplum Junonis. Juxta fo-

rū publicum erat templū Herculis in tarpeio, ꝛ Achillis vbi interfectus eſt Julius Ceſar a Senatu in loco vbi eſt eccleſia Ara celi, ꝛ fuerunt templa ſimul iuncta. Palatium Phebi ꝛ Carmetis vbi Octauianus vidit viſionem ſuam in celo. Juxta Caneparium eſt templum Jani qui erat Capitolii cuſtos.

¶ De equis marmoreis.

Equi ꝛ homines nudi ſignificant ꝙ tempore imperatoris Tiberij fuerunt duo philoſophi iuuenes ſecundum Praxitellis, ꝛ Pitias, qui dixerunt ſe eſſe tante ſapientie, vt quid imperator illis abſentibus in camera ſua diceret. Ipſi referrent de verbo ad verbum quod fecerunt vt dixerunt, ꝛ inde pecuniam non petierunt ſed memoriam ſempiternam, ita quod philoſophi haberent duos equos marmoreos calcantes terram, qui ſignificant principes huius ſeculi, quia nudi ſunt circa equos ſignificat quod altis ꝛ extenſis brachijs ꝛ replicatis digitis narrabant que futura erant, ꝛ vt ſicut nudi ſunt ita ſcientia huius mundi in eoꝝ mentibus nuda ꝛ aperta eſt.

¶ De ruſtico ſedente ſuper equum.

Ad lateranum eſt equus ereus ꝛ deauratus qui dicitur caballus Conſtantini, ſed non eſt ſic, nam qui volunt ſcire verum hoc perlegant. Tempore conſulum ꝛ Senatorum quidam rex potentiſſimus ex orientis partibus Romam venit, multa ſtrage Romanum populum affligens tunc quidam Ruſticus armiger magne fortitudinis virtutis, ꝛ prudentie, dicit conſulibus ꝛ Senatoribus. Nunquid ſi eſſet aliquis liberans vos de tribulatione iſta quid a Senatu recipere meretur? Reſponderunt quicquid peteret obtineret. Quid ait illis date mihi. xxx. talenta auri, ꝛ inſuper memoriam fieri ſempiternam, ꝛ quod equum ereum ſtaturam meam deſuper facietis, ꝛ ab illis vos in breui liberabo. Qui dixerunt ſe omnia facturos, ille vero ait. Media nocte ſurgetis, ꝛ omnes eſtote armati bene, ꝛ ſtetis infra muros in ſpeluncha, ꝛ quicquid vobis dixero facietis. Et reſponderunt faciemus. Ruſticus vero aſcendit equum ſuum maximum ſine ſella, tollenſqꝫ falcem exiuit foras tanquam vellet colligere herbas viditqꝫ regem venientem ad arborem pro neceſſarijs ſuis, ſuper quam arborem quedam cucumagia ſedebat dulciterqꝫ canebat. Ruſticus hoc audiens acceſſit proprius ꝛ ſocijs regis putantes ruſticum de ſuis eſſe clamare ſic ceperunt ruſtice non tangas regem, quia ſi tetigeris ſuſpendetis. Ruſticus vero ſpretis eorum minis, per fortitudinem regem parue ſtature cito arripuit, ꝛ cum ſubleuans poſuit coram ſe

ſuper equum, ⁊ fugit ad vrbem velociter, clamans voce ma-
gna ad homines vrbis in cauernis latitantes. Exire foras in
terficite exercitum regis, quoniam ipſum coram me nunc te
neo caput. Qui exeuntes ad vocem eius multos occiderunt,
⁊ alij in fugam verſi ſunt. Romani habito triumpho ſolue-
runt ei aurum quod petierat. ⁊ fecerunt memoriam eius, ⁊ in
preſentatione ſtature ſue quam poſuerunt coram palatio La
teranenſi vnum equum ereum ⁊ deauratū, ⁊ ſtaturā ipſius
deſuper ſedentem deauratam, extenſam manu dextra, cum
qua regem ceperat, ⁊ ſuper caput equi quandam cucumagiā
poſuerunt, ad cuius cantum victoriam habuerunt, ipſam ſta-
turam regis que parua erat retro ligatam manibus ſub dicto
equo collocarunt.

¶ De Coliſeo.

Coliſeum fuit templum Solis mire magnitudinis, ⁊ pulchri
tudinis diuerſis cauernis adaptatum ⁊ coopertum erat celo
ereo ⁊ deaurato, vbi tonitrua fulgura ⁊ coruſcationes fie-
bant, ⁊ pluuie mittebantur per fiſtulas plumbeas. Et erant
ibi ſigna ſuper celeſtia, ⁊ planete cum ſole, ⁊ luna quadrigis
vehi videbantur. In medio ſedebat dominus Phebus deus
Solis qui pedes ad terram vertebat ⁊ caput eius celum tan
gebat, qui palmam in manu ſua tenebat deſignans ꝙ Roma
totum mundum regebat. Poſt vero multum temporis ſpaciū
Beatus Silueſter iuſſit templum deſtrui, ⁊ etiam alia quam-
plura, ne peregrini venirent Romā propter edificia antiqua
⁊ deorum famam, ⁊ non propter eccleſias ſanctorum tranſi-
rent multimoda deuotione. Caput vero ⁊ manus predicti
Idoli cum pomo ad palatium in Laterano fecit poni in me-
moriam, que palma, ⁊ caput Sampſonis falſo vocantur a vul
go. Palatium prefatum erat templum Turbi per quod intra
bant ⁊ prefata ſimulatio in querimonia fundebat tempore
Conſulum ⁊ Senatorum orationes.

¶ De ſancta Maria Rotunda.

Agrippa prefatus ſubiugauit Ro. Se. ſcuulos ⁊ Saxones
occidere fecit ⁊ iuſſit. iiij. legiones. In eius reuocatione tin
tinabulum ſtatue preſidis que erat in templo Iouis ⁊ mi-
nerue ſonabat, quia ſtatua vniuſcuiuſq; regni totius orbis in
templo illo erat poſita cum tintinabulo ad collum, quando ſo
nabat, regnum id cognoſcebatur rebelle. Huius autem ſtatue
preſidis tintinabulum audiens ſacerdos qui erat in ſpelun-
ca in hebdomada illa nunciabat Senatoribus. Senatores
autem legationem hanc prefato Agrippe iniunxerunt vt iret

ad Perſas ſubiugandos. Qui omnino renuens ⁊ dicens ſe non poſſe pati tantum laborem. Tandem victus petiit conſilium trium dierum, infra quos quadam nocte ex nimio cogitatu fatigatus obdormiuit, ⁊ quedam femina ei apparuit, ⁊ dixit. Agrippa quid cogitas, in magno es cogitatu, cōſolare ⁊ promitte mihi templum quale oſtendam tibi, ⁊ dicam quomodo eris victurus. Qui dixit. Faciam dn̄a. Illa oſtendit ei in viſione templū rotundum ad modum pantheon. Ille vero dixit. Dn̄a que es tu: Que reſpondit. Ego ſum Cibeles mater deorum, fac mihi libamina, ⁊ Neptuno qui eſt deus maris ad honorem meum, quia tecum erimus, ⁊ vinces omnes rebelles. Agrippa vero ſurgens hec recitauit. Senatui ⁊ ciuitates acquieuerunt verbis ſuis. Igitur cum magno apparatu nauium, ⁊ .v. legionibus militum venit ad Perſas ⁊ eos debellauit ⁊ poſuit ſub tributo Senatui Ro. annuatim. Et rediens Ro. fecit templum fieri quod promiſſerat, ⁊ dedicauit ad honorem Cibelis matris deorum, ⁊ impoſuit huic nomen Pantheon, ⁊ fecit ſtaturam Cibelis deauratam quam poſuit in feſtigio pantheon ſuper foramen ⁊ cooperuit eam mirifico tegumento ereo ⁊ deaurato. Beatus vero Boni. pa. poſt multum temporis videns id templum tam egregie dedicatum ad honorem Cibelis antequam chriſtiani perturbarentur aliquotiens a demonibus, acceſſit ad Imperatorem chriſtianum rogans eum hoc templum ſibi tradi; quod imperator conceſſit eidem libenter papa vero cum Ro. po. i. Kalē. nouembris dedicauit idem ⁊ ſtatuit vt ex illo die Rom. pon. cum Rom̄a. pon. ibi conuenirent, ⁊ papa miſſam celebraret, ⁊ populus cōmunicaret, ſicut in die natiuitatis domini, ⁊ eodem die per vniuerſum orbem feſtum beate virginis Marie, ⁊ omnium ſanctorum celebraretur.

De Octauiano imperatore.

Poſt vero multum temporis Senatores videntes octauianum tante pulchritudinis ⁊ proſperitatis ⁊ q̄ totum tributarium fecerat, dixerunt. Uolumus te adorare, quia diuinitas in te eſt, ſi hoc non eſſet non emergerentur tibi proſpera. Qui renuens indutias poſtulauit, ⁊ ad ſe Sybilam tyburtinam vocari fecit, cui quod Senatores dixerunt recitauit, ⁊ q̄ ſpacium trium dierum petiit vt ſibi conſuleret, in quibus arctum ieiunium operata eſt, poſt tres dies reſpondit imperatori. Sit iudicii ſignum tellus ſudore madeſcit de celo Rex venit per ſecula futurus illico. poſtquam dixiſſet hoc celum apertum eſt ⁊ ſplendor maximus irruit ſuper eum. Uiditq; in celo

deſcit de celo Rex venit per ſecula futurus illico. poſtq̄ dixiſſet hoc celum apertum eſt ⁊ ſplendor maximus irruit ſuper eum. Viditq̄ in celo virginem pulcherrimam, ⁊ puerum in brachijs tenentem ſuper altare dei quod miraretur valde. Audiuit vocem dicentem. hec ara eſt filij dei. Qui ſtatim procidit in terram ⁊ adorauit Chriſtum venturum. Quod recitauit Senatoribus, de quo mirati ſunt valde. Et fuit hec viſio in camera imperatoris, vbi nunc eſt Eccleſia ſancte Marie in Capitolio, ⁊ ideo vocatur ſancta Maria Ara celi, ⁊ eſt eccleſia fratrum minorum.

Deo gratias.

In iſto opuſculo dicitur quomodo Romulus ⁊ Remus nati ſunt ⁊ educati. Et poſtea quomodo Romulus factus eſt primus Rex Romanorum, ⁊ conditor vrbis Rome. Quomodo ⁊ quamdiu ipſe ⁊ ſucceſſores ſui rexerunt. Et etiam de impe. Roma. imperij, qualiter imperauerunt, a primo Julio Ceſare vſq̄ ad tempus Conſtantini magni imperatoris. Et quomodo Conſtantinus a lepra curatus eſt ⁊ a beato Silueſtro baptizatus. Quomodo ſanctus Conſtantinus Eccleſiam Romanam dotauit, ac beato Silueſtro, omnibus ſuis ſucceſſoribus Ro. pontificibus totam Jtaliam, omnes prouincias occidentales regiones loca, ciuitates ⁊ inſulas, que circa italiam ſunt pio affectu dedit.

¶ De indulgentijs omnium eccleſiarum, ⁊ reliqui, iſque Rome exiſtunt.

¶ Jtem de ſtationibus in eiſdem Eccleſiis per circulum anni ⁊c.

ANT. EUG. S.R.E. CARD. VICECOMES

Roma Ciuitas ſancta, caput mundi. Anno poſt euerſionem Troie. 305. mundi vero. 1450. Romulus ꝛ Remus nati ſunt ex Ilia rhea Siluia matre. Romulus eſto dicat Seruius Romulus appellatum fuiſſe, ꝛ pro Romo Romulum blandimenti cauſa, deinde enim gaudent diminutiuo blanditie. Sed quia Liuius Florus ꝛ omnes hiſtorici ipſum ſcribunt Romulum, ideo omnes ſequuntur. Et Romulus inquam Ilia Rhea Siluia matre genitus, ex patre ſeu credito ſeu ficto; cum verius credatur Sacerdos Martis. Sed vt honeſtior eſſet culpa dixerunt Romani principem ſuum ex deo Marte genitū: quod tam patienti animo tulere gentes quam equo animo Romanorum imperium paſſe ſunt, fuit primus rex ꝛ conditor Urbis Roman. Hic primum cum lucem attingeret, teſte Liuio primo ab Urbe cum quo conueniunt omnes hiſtorici, ſententiam Amulij patris, atqꝫ Albanorum regis expertus eſt, quo vna cum fratre Remo iuſſus eſt in Tyberim mergi. Sed ſtagnantibus ſecus ripam vādis abiectos infantes decreſcens aqua velut ſcelus refugerent, reliquit in ſicco. Re. in lib. aq. du.l.c. rumor, de quo dixit Ouid. in ii. Faſt. Hec vbi cognouit contemptator Amulius equi. Amne iubet mergi geminos ſcelus vnda refugit. In ſicco pueri deſtituuntur humo. Tunc picus auis martia primum. Tantiſpar infantes aluit. Deinde lupa ſitiens ad horum vagitum tractata murato curſu vberibus ſuis aluit. Dicente Ouidio preallega. ii. lib. Lacte quiuis infantes neſcit creuiſſe feruo. Et picum expoſitis ſepe tuliſſe cibos. Hanc lupam volunt aliqui veram, aliqui fictam. Utraqꝫ enim fama eſt quod fuerit ficta monſtrat Eutropius dicens in libro primo. Uerum paruulos prope ripam Tyberis expoſitos fauſtulus regij armenti paſtor ad Acham Laurentiam vxorem ſuam detulit que ob rapacitatem corporis queſtuoſi lupa a vicinis appellabatur. Unde vſqꝫ ad noſtra tempora meretricum cellule lupanaria nuncupatur. Ad huius verificationem Lactantius in .i. diui. inſti. adducit exemplum dicens Romani ab Athenienſibus mutuati ſunt exemplum apud quos cum meretrix Tyrannum occidiſſet, Lena nomine, quia nefas erat ſimulachrū meretricis in tēplo poni ani-

malis effigiem poſuerunt, cuius nomine ipſa gerebatur. Itaq̃
vt illi ex nomine ſic iſti ex profeſſione monumenta fecerunt.
Quod fuerit iſta lupa clare ponit Lucius florus in lib. pri. ⁊
pli. de viris illuſtri. Sed clarius ponit Lucius florus in lib.
i. ſui epi. Et Liuius dicens in primo ab vrbe. Tenet fama cũ
fluitantem alueũ in quo expoſiti erant pueri in ſicco aqua de-
ſtituiſſet, lupam ſitientem ex montibus qui circa ſunt ad pue-
rilem vagitum curſum flexiſſe. Eamq̃ infantibus a deo mite
prebuiſſe mammas, vt eos iam ipſos lingua lamberet. Hos repe
riens Fauſtulus Magiſter regij pecoris Acce Laurentie vxo
ri educandos dedit. Sunt ⁊ qui eam vulgato corpore inter
paſtores lupam agnominatam credant. Hec Liuius confirmat
hoc habitus ipſius que fuit lupa ornita Ioue mutuatus exem
plum. Qui vocatur amalthee Capre nutricis ſue pelle.
De quo dixit Virgi. in primo Ene. Donec regina ſacerdos
marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem. Inde lupas
inde lupe fuluo nutricis tegmine latus. Romulus excipiat gẽ
tem ⁊ Mauortia condet. Menia romanosq̃ ſuo de nomine
dicet. Auguſtinus autem in. xviii.
De ciuitate dei. ⁊ plinius in. viij. hiſtorie naturalis monſtra-
uit vtrunq̃ fuiſſe poſſibile. Et concludit vterq̃ poſtquam
ſingulus hiſtoricus conuenit cum Liuio, quamq̃ ſi eis infan
tibus per quos tanta Ciuitas condenda fuerat de aqua diui
nitus liberatis, per lactantem feram deus voluit ſubuenire,
quod mirum eſt. Item Romulus centum ex Senatoribus
delegit quorum conſilio omnia agerentur, vt habetur in cro
nica imperatorum Leonardi Aretini lib. pri. romane hiſto-
rie. Quos Senatores propter ſenectutem patris ad ſimili
tudinem curie nominauit. Mille etiam pugnatores delegit,
quos a numero Milites appellauit. rexit annis. xxxviii. po-
ſtea fulmine periit. Habetur etiam in Cronica romanorum Im
peratorum. Mater iſtorum geminorum videlicet Romuli, ⁊
Remi viua (ſecundum legem) defoſſa, ⁊ pueros in Tyberim
demergi iuſſit ⁊c.

PRimus ſucceſſor romuli Pompilius pater Nume ſecun-
di romanorum regis ponitur eodem lib. Vir. c. Nu-
ma. Pompilius rome tribunus plebis.

SUcceſſor Pompilij Tullius hoſtilius qui rexit annis
xxij. qui nepos iſtius Hoſtilij qui ſub Romulo bello
cecidit, ſtrenue, aduerſum Sabinos pugnans, prout
ſcripſit eodem li. Vir. c. Romulus. Aui memoria ⁊ ſui vir
tutis titulus fuit rome tertius rex creatus. Illo quidem tem-

poꝛe que' Manesses regnabat in hierusalẽ. Item primus qui purpura ꝛ fastibus vſus eſt.

S Ucceſſor Tulij hoſtilii Ancus, rexit annis. xliiii. poſteriter quia ius feriale condidit primo morem inducendi bella. re. eodẽ li. c. Ancus martius.

S Ucceſſor Anci priſcus Tarquinius qui rexit annis. 38. qui a plinio in lib. de viris ill'. connotatur.

Tarquinus priſcus a romulo rex romanorum. v. demorati exulis Corinti filius quem regem frequenter hiſtorici Luchumonem dicunt, multa operatus eſt. inchoauit edificare Capitolium, vt habetur in cronica romanorum imperatorum lib. primo.

S Ucceſſor priſci Tarquini, Seruius Tullius, qui rexit annis. xliiii. Et inter omnes primus qui Cenus excogitauit.

S Ucceſſoꝛ Seruii Tulii, Tarquinus ſuperbus qui rexit Annis. xxx. qui ab hiſtoricis connotatur Lucius tarquinus ob mores cognomento ſuperbus. Fuit prenotati tarquini filius, ex vxore Canoquile, prout ſcripſit eodem. li. Uir. c. Seruius Tullius. Hic teſte Eutropio lib. i. primus excogitauit vincula, fuſtes, carceres compedes, cathenas ꝛ exilia. prout dicit eodem lib. Uir. c. Seruius Tullius, vbi de ipſius pricipio cum fuit Rex. vii. romanorum. Hinc conſules cepere pro vno rege duo hac cauſa creari ſunt, vt ſi vnus malus eſſe voluiſſet, alter eam habens poteſtatem ſimilem cohercere, ꝛ placuit ne imperium longius haberent, ne propter diuturnitatem poteſtatis inſolentiores redderentur, ſed ciuiles ſemper eſſent, quiꝰ poſt annum ſcirent ſe eſſe priuaturos. De quoꝛu; claritate habetur plene in cronica romanorum imperatorum Aretini, ꝛ in lib. vij. romañ. hiſtoꝛie.

I Ulius Ceſar primus imperator Alexandriam venit, cui Pileus rex inſidias parabat, quare a Ceſare bello victus a Nilo ſperiit, vt patet vbi agitur de Ceſare primo. Ceſar ergo petitus Egypto, Cleopatre regnum dedit ꝛ ipſe primus accepit ſingulare imperium romanorum, a quo omnes romani principes romanorum Ceſares appellati ſunt. Sed coniurantibus in eum. lx. vel amplius Senatoribus in curia. xxxiii. vulneribus percuſſus occubiit. Re. vbi agitur de Ceſare pri. imperatoꝛe.

O Ctauianus Auguſtus imperator. ii. a quo omnes romanorum reges dicuntur Auguſti. regnauit annis. lvi. ꝛ menſes. vi. Deficiente aũt principatu pontificum in iudea

herodes anticipatri Aſcolanice ⁊ matris arabice filius, a romanis iudeorum principatum accepit quem tenuit annis. xxxvi. Et ne ignobilis ⁊ ſanguine iudeorum argueretur extraneus combuſſit omnes libros quibus continebatur nobilitas iudeorum. Inſuper ⁊ ſuam ſobolem vt regio ſanguini cõmiſceretur, abdicata de fide femina hieroſolimitana qua priuatus, vxorẽ acceperat. Nam ex eo filio Anticipatre ſibi Mariamno ſociauit filiam Alexandri, Ariſtoboli, nepotemqꝫ fratris Hircañ. qui ante fuit rex Judeorum. Hec Herodi genuit. v. filios, quorum duos Alexandrum ⁊ Ariſtobolum occidit ipſe in Samaria. Nec fecit diuturnam moram, quin matrem illorũ, qua nil carius habuerat occiderit. Hoc tempore, quia Marcus Antonius, qui tenebat Aſiam ⁊ Orientem repudiauerat ſororem Auguſti Cleopatramqꝫ, duxerat in vxorem, inter Antonium, Cleopatram, ⁊ Auguſtum ortum eſt bellum.

Sed fugati apud Leucas Antonius ⁊ Cleopatra ſeipſos occiderunt. Et ſic terminatum eſt regnum Egyptiorum, quod a primo Ptolomeo Lagi filio vſqꝫ ad Cleopatrã ſtetit. ccxcv. annis. Anno Ceſaris Auguſti. xl. A morte vero Cleopatre ⁊ Antonij quando Egyptus in prouinciam verſa eſt anno. xxxvij. Et ab Urbe condita anno. ccclij. quo per vniuerſum orbem pax firmiſſima ordinatione dei ab Auguſto, firmata fuerat, dominus noſter Jeſus Chriſtus filius dei, etatem Mundi Sextam ſuo conſecrauit aduentu.

Ju diebus. Octauiani Auguſti, trans tyberim de taberna meritoria fons olei de terra exundauit, ac per totum diem largiſſimo riuo fluxit, ſignificans ex gentibus Chriſti gratiã. Tunc etiam circulus ad celeſtis arcus ſpeciem, circa Solem apparuit, vt habetur in cronicis Romanorum Jmperatorum Leonardi Aretini lib. vij. anno Jmper. i. Auguſti. xliiij. Herodes morbo inaudito ⁊ ſcatentibus toto corpore vermibus digne moritur. Sed Archelaus eius filius ab Auguſto confirmatus regnauit annis nouem, vſqꝫ ad Auguſti finem.

Tyberius pinguis priuignus Auguſti filius Jmperator. iii. que imperauit annis. xxiij. require lib. Uirg. c. Tyberius. Anno. xii. imperij ſui Pilatus iudex, procurator ab eodem dirigitur Anno vero. xviij. Jmperij Tyberii, Dominus noſter Jeſus Chriſtus ſua paſſione redemit mundum anno etatis ſue. xxxiii. ⁊ eo magis ꝙ ei vita propagata eſt ab. viii. Kalẽ. Aprilis, quod die conceptus eſt in virginis vtero de ſpirituſancto, vt narrat Platina de vita

hic deest folium.

heretica labe compeſcuit.

MArcus Antonius verus imperator. xv. cum Lucio Aurelio Commodo, cepit imperare anno Domini. clxij. & imperauit annis. xix. & menſibus. ij. Hoc tempore Policarpus in Aſia martirizatus eſt.

COmmodus Antonij veri filius imperator. xvi. poſt patrem imperare cepit circa annos dñi. clxxxiij. & imperauit annis. xiij. Et hic dictus Cōmodus, ob ſua facinora in domo Veſtali ſtrangulatus interijt cum tanta execratione omnium, vt hoſtis humani generis diceretur.

HElius pertinax imperator. xvij. cepit imperare circa annos dñi. cxciiij. & imperauit menſibus ſex. hic ſcelere Juliani iuriſperiti occiditur in palatio, orta ſeditione inter pretorianos milites.

SEuerus pertinax imperator. xviij. imperauit annis. xvij. cum imperare cepiſſet Anno Dñi. cxcv. hoc tempore Leonides pater Origenis martyrio coronatur.

Antonius Caracalla Seueri filius imperator. xix. imperauit annis. vii.

MArtinus imperator. xx. imperauit anno vno cum imperare cepiſſet anno dñi. ccxix. Tumultum militari cum filio ſuo occiſus eſt.

MArcus Aureolus, Antonius imperator. xxi. imperauit annis. iiij. cum cepiſſet imperare. Anno. dñi. ccxx. huius tempore in Paleſtina vrbs Nicopolis, que prius Emaus dicebatur condita eſt. hec eſt illa Emaus, quam Chriſtus poſt reſurrectionem ingreſſu ſuo (ſicut narrat Lucas) ſanctificare dignatus eſt.

AUrelius Alexander Jmperator. xxij. imperauit annis. xiij. cum imperare cepiſſet Anno dñi. ccxxxij. hoc tempore Origenes per totum orbem glorioſus habetur. Nec mirum ſcribit Beda de ipſo, origenes tantum ſedulus fuit, vt hieronymus in quodam loco. v. Milia librorum eius ſe legiſſe meminerit.

MArtinus imperator. xxiij. imperauit annis. iiij. cum cepiſſet imperare anno domini. ccxxxix. hic fuit genitus patre & matre barbaris.

GOrdianus imperator. xxiiij. imperauit annis. vi. cum imperare cepiſſet anno dñi. ccxlij. prout ſcribit Rufinus in annalibus Romanorum. Jſte adhuc adoleſcens ex ſenatus ſententia cum letitia populi factus eſt Senator.

Philippus cum Philippo imperator.xxv.imperauit annis.xv.prout ſcribit Roſinus in annalibus Romanorum,cum cepiſſet imperare anno domini. cclv. hic primus omnium imperatorum chriſtianus fuit, et vna cum filio ſuo baptizatus eſt, vt dicit Rufinus.

Decius imperator.xxvi.imperauit annis. ij. menſibus iij.cum imperare cepiſſet Anno domini.cclij.hic Decius patrem et filium interfecit hic bello a Gottis occiditur. Sed fracto fundo plauſtri nunquam potuit reperiri. Ideo alibi dicitur quod a diabolo et alibi dicitur a Gottis raptus.

Gallus cum Voluſiano filio Imperator.xxvij. imperauit annis.ij.et menſibus.ij.Cuius tempore Origenes ann.lxx.etatis ſue non tamen integre completo moriturus et in Tyro vrbe ſepelitur.Et Cornelius Epiſcopus Rome rogatus a quadam matrona lucina corpora apoſtolorum nocte de cathecumbis leuauit,et poſuit corpus pauli in via hoſtienſis. vbi fuerat decollatus. Petrum autem circa locum vbi fuerat crucifixus in templo Apollinis in monte Aureo in Vaticano Palatium Neronianum.iiij. Calend. Julij. Re. notanter in lib.Virgi. vbi agitur de petro apoſtolo.

Valerianus cum filio ſuo Galieno imperator.xxviij.imperauit annis.xv.cum imperare cepiſſet anno domini. cclvi.Iſte militans a Perſis debellatus eſt et captus. Et quamdiu vixit ſtetit ſub hac ſeruitute, vt pedem ſuper ceruicem eius ponerent ſemper cum equos aſcenderent.

Claudius imperator.xix.cepit imperare anno domini. cclxxi.et imperauit anno vno et.ix.menſibus.hic Gottos iam per annos.xv.vaſtantes Macedoniam et Illyric umſuperauit. Ob quod in Curia ei clipeus aureus et in Capitolio ſtatua aurea collocata eſt.

Aurelianus imperator.xxx. imperauit annis.v. menſibus.xi.cum imperare cepiſſet Anno domini.cclxxiij. et tandem edificaſſet Rome templum Solis,in quo poſuit auri et gemmarum quantitatem maximam. hic in Gallia crudeli edicto proſequitur chriſtianos: et ciuitatem Gallie, que Genubum dicitur a ſuo nomine dixit Aurelianum. Tandem fraude ſerui ſui a militibus occiditur.

Tacitus imperator. xxxi. imperauit menſibus.vi. cum cepiſſet imperare anno domini. cclxxvij. Iſte fuit prudens curialis, et largus. Quo apud pontum occiſo Florianus tenuit imperium vſque ad.iii.menſes, et ſimiliter

apud Tarſum occiditur. his tēporibus o: itur inſania Mani-cheorum hereſis.

PRobus imperator.xxxiii.imperauit annis. vi. ⁊ menſibus.iiii.cum imperare cepiſſet Anno dñi. cclxxix. Et tandem fuit militari pugna apud Smirnam ceſus.

FLorianus nil memoria dignum fecit, quamuis duobus annis imperauerat. Erat imperator in ordine, xxxiii.

CArus imperator.xxxiiii.cum ſuis filiis Cario ⁊ Numeriano īperauit annis duobus, cum cepiſſet imperare anno domini.cclxxxviii. hic in paruo flumine periit.

DIocletianus cum Maximo cognomento Aruncaleio imperauit annis.xx.cum imperare cepiſſet ſm Oroſium libro.vi.cclxxxviii.als.cclxxix.Et anno ab Urbe condita.M.xli.Re.lib.Uirg.c.conſenſu omnium factus eſt imperator.

COnſtantinus magni Conſtantini pr̄ imperator.xxxv. militauit ita laudabiliter ſub Diocletiano imperatore Romano.qui quarto anno ſui imperii dictum Conſtātium fecit Ceſarem cui ſecundum Oroſum in lib. vij. ⁊ Rufinū in annalibus Romanoꝝ,⁊ Eutropiū in li. x. Maximiani,⁊ herculei dilecto ſumme,Diocletianus Theodorus priuignam in coningem dedit.Ex qua tres filios,⁊ totidem genuit filias,Conſtantini magni fratres,quem ex prima vxore helena Britanie regina ipſe ſuſceperat.Tractu demum temporis cum Diocletianus etate confectus ſe inhabilem noſceret ad imperium gubernandum,⁊ ad priuatam rediiſſet vitam:ipſe Conſtantinus factus eſt imperator, vna cum Maximino Galeno.Qui poſtquam facti ſunt auguſti,ſic imperium diniſerunt, vt Conſtantinus Italiam,Galliam,Hiſpaniam,⁊ Aphricam, poſſideret, Galenus vero illyricum Anacretam ⁊ totum Orientem haberet.Sed Conſtantinus vir ſumme manſuetudinis,ſolum adminiſtratione Gallie ⁊ hiſpanie contentus fuit. Qua propter Galenus, fecit duos Ceſares, Maximinum, quem prepoſuit orienti ⁊ Seuerum, prefecit Italie, ipſe vero in illyrico ⁊ Grecia iura imperii gubernabat. Ceperunt imperare Anno domini. ccc. ⁊ imperauerunt Galenus.ii. annis. Conſtantinus vero. xiii. computato tempore quo fuerat Ceſar. Vic. Conſtantins. pro vt ſcribit Rufinus in annalibus Romanorum fuit Eutropio nobili

Romano genitus, ꝛ Matre Claudia filia Criſpi fratres Claudij imperatoris. Curauitq; ſemper fiſci commoda non priuata, qua propter a ſubditis ſemper amatus eſt. Et tandem moriens. xiii. anno ſui imperij Conſtantinum magnum primo genitum eius imperij ſui reliquit heredem. Reliquit etiam duos alios filios ex alia vxore, quorum vnus Conſtantinus, alius Dalmatius nominabatur.

MAxentius non imperator, ſed Tyrannus Romanus, ponitur eo. li. Virg.

COnſtantinus Conſtantij filius, ex concubina helena imperator creatus in britania regnauit annis. xxx. menſibus. x. diebus. xi. Cum cepiſſet imperare Anno Domini. cccxi. Hic Rome vbi baptizatus eſt, fecit conſtrui Baſilicaz beati Joannis baptiſte, que vocatur Conſtantiana. Item Baſilicam Petro ꝛ Paulo in templo Apollinis circundans, corpus vtriuſq; ereo cypro groſſo quinque pedum. Item baſilicam beato laurentio martyri in via Tiburtina, in agro Veiano. Et alias multas baſilicas. Item in Grecia conſtituit vrbem ſui nominis, quam voluit eſſe Sedē Romani imperij ꝛ caput totius orientis. Scribit Jacobus de Voragine in legendis ſanctorum q; Chriſtianos hoſtiliter perſequebatur. Qua propter papa Silueſter cum ſuis clericis ab vrbe fugiens latuit in monte ſoracto. Interim deus percuſſit Conſtantinum morbo incurabili lepre. Et cum nulla ei prodeſſent ſuffragia Medicorum, conſuluerunt ablueretur recenti ſanguine lactentium puerorum. Et cum Imperator veniſſet ad locum cedis: vidiſſetque. xxx. milia vagentium puerorum, ꝛ matres ſolutis crinibus miſerabiliter vlulantes genitricibus ait.

Nolite timere, volo enim potius mori quam cum tot milium innocentium cede viue Juſſitque cum donis matribus natos reddi. Sequenti nocte. Petrus ꝛ Paulus apoſtoli apparuerunt ſibi dicentes. Quoniaz abhorruiſti effuſionem ſanguinis innocentum, nos ad te miſit dominus noſter Jeſus Chriſtus vt pro ſalute tua habeas Silueſtrum latentem in monte Soracto. Tandem perſuaſione Silueſtri pape baptizatus Conſtantinus, qui repente candidis in veſtibus per ſeptem dies continuos leges in honorem Chriſti, ꝛ omnium chriſtianorum condidit. Octauo die veniens ad confeſſionem, abiectis cunctis imperialibus ſignis, expanſis manibus ſe proiecit in terram: cum fluuio lachrymaruz. hic baptizatus ponitur cum ingenti miraculo circa finem preſentis capituli. Vas

illa l pulcherrimum in quo baptizatus fuit Conſtantinus vulgari appellatione Concha dicitur, ex nigro lapide ꝛ auro potiſſimo: quam Conſtantinus in memoriam tanti beneficij intrinſecus ꝛ extrinſecus quantum aſcenderat aqua fecit argẽto puriſſimo cooperiri. Jn medio vero fontis fecit poni columnam porfidi, ſuper quam poſuit lampadam auream ponderis librarum. lij. Jn qua diebus paſchalibus ardebat Balſamum Jn labro fontis poſuerit agnum aurem fundentem aquã ponderis librarum. clxx. ad dexteram autem agni conſtituit Saluatorem ex argento puriſſimo, ponderis librarum. clxx. Jn leua parte agni Joannem baptiſtam, ex argento puriſſimo, tenẽtem titulum ſcriptum. Ecce agnus dei, qui tollit peccata mundi ponderis librarum. cxxv. Poſuit, ꝛ circa fontem ceruos ſeptem fundentes aquam, omnes ex auro puriſſimo, quorum quilibet erat ponderis librarum lxx. Que omnia, aut Sarcedotum cupiditate, ſeu. tyrannorum ſacrilegio ablata ſunt, ꝛ ſic hodie vas nudum apparet. Baptizatus itaq Conſtantinus mox publico precepit edicto, vt per totum Ro. imperium idolorum templa clauderentur, ꝛ eccleſie chriſti rupte reedificarentur, Martyrum ſepulchra cum veneratione maxima coli iuſſit. Poſt hec ita prudenter ꝛ pie in Senatu concionatus eſt, ꝙ omnes Romani ad fidem chriſti conuerſi ſunt. hoc tpe helena Conſtantini mater, que tunc in Bithynia morabatur, a Judeis perſuaſa, vt culturam relinqueret idolorum, ꝛ cerimonijs, Judeorum inſeruiret. Hec ſcripſit ipſa filio, comendando ꝙ relinqueret idolorum fidem, ſed increpando ꝙ ſeruiebat religioni chriſtianorum. Cui reſcripſit Conſtantinus, mandans Sacerdotes Judeorum ꝛ xp̃ianorum Rome ipſis pñtibus de veritate fidei diſputaturos. Cui diſputationi ex prece pro Auguſti omnes prudentes Romani imperij interfuerunt. Congregati igitur fuerunt in Romana vrbe Epi Septuaginta quinq. Judeorum vero Sacerdotes. cccx. exceptis duodecim ſcribas, quos Jſachar ſummus pontifex miſit doctiſſimos in greco ꝛ hebreo. huic diſputationi interfuit Conſtantinus ꝛ helena mater eius. Judices ꝛ arbitri litis non fuerunt chriſtiani nec iudei hebrei, quorum vnus fuit Chraton philoſophus, cui nunquam perſuaderi potuit vt a quoquam munus acciperet nilque volebat ſuum eſſe, nec quicquam impoſterum diem reſeruare ſ voluit. Dicebat enim ex carentia diuitiarum frui ſumma ſecuritate. huic ſocius datus eſt zenophilus conſtantiſſimus, ac prudentiſſimus homo. in his duobus

erat tanta veneratio, ꝙ nullus poneret in ambiguo id verum tenendum eſſe, quod ipſi cenſuiſſent. Congregatis igitur cunctis, inter beatum Silueſtrum ⁊ Scribas fuit longa concertatio. Demū ita euidenter illos concluſit beatus preſul, ꝙ omnes populi clamauerunt eos ab Urbe eſſe pellendos, qui non profiterentur Chriſtum filium dei eſſe. Multi etiam ex iudeis qui venerant im pugnare fidem baptiʒati ſunt. Et helena mater Conſtantini deoſculata eſt pedes beati Silueſtri. Et ipſi diſputationis iudices baptiʒati ſunt. Potiſſima cauſa fuit ꝙ vnus ex Scribis volens oſtendere potentiam ſue fidei fecit adduci taurum adeo ferocem, ꝙ vix centū hominis ipſum ad locum diſputationis ducere poterant ⁊ dictis quibuſdam verbis in aure, cecidit mortuus in terram, quē poſtea nullis verbis potuit Scriba ſuſcitare. Et iudei omnes promiſerunt ꝙ ſi eum ſuſcitaret in nomine Jeſu Chriſti, baptiʒarentur ⁊ ita factum eſt. Deinceps beatus Silueſter cum duobus Preſbyteris, ⁊ duabus lanternis deſcendit in quoddam antrum per. CL. Gradus, vbi coniurato dracone, qui Urbem infecerat peſte inexpiabili, eū fecit innoxiū. Ligauitqꝫ ſibi os cū filo ꝙ ſigilauit cum ſigillo tenente impreſſionem ſancte Crucis. igit eodē tpe fuerunt liberati Romani a cultura demonum. ⁊ infectione Draconis. Roboratus Conſtantinus in fide generalem ſcripſit epiſtolam ad vniuerſos Epiſcopos, ⁊ p̄relatos, quam iſidorus ponit inter decreta patrum in qua ponit modum ſue conuerſionis ſub iſta forma vt ſequitur.

In Nomine ſancte ⁊ indiuidue Trinitatis. Imperator Ceſar Flauius, Conſtantinus Auguſtus, Sanctiſſimo Patrum p atri Silueſtro Roma. Pontificibus: omnibuſqꝫ ſucceſſoribus Epiſcopis vrbis Roman. ac cunctis catholicis Epiſcopis gratiam, charitatem, pacem, ⁊ gaudium. Eaqꝫ Saluator dei filius dominus noſter Jeſus Chriſtus per ſanctos Apoſtolos ſuos Petrū ⁊ Paulū, interuenient patre noſtro Silueſtro mirabiliter operari dignatus eſt ad notitiam omnium populorum decreuimus aperire. Nam cum inualidiſſima ſqualoris lepra carnem meam inuaſiſſet: nec curam poſſet adhibere aliquis medicorum dixerunt capitolii ſacerdotes, mihi fontem in Capitolio debere fieri, ⁊ in lactentium puerorum ſanguine lauari iubebant. Quo audito exhorrui, puerosqꝫ iam occidi paratos cum muneribus, remitti iuſſi. Quo facto cum tempus mihi ſomni aduenitſſet aſſiterunt apoſtoli Chriſti Petrus ⁊ Paulus dicētes. Quoniam abhorruiſti innocentum ſanguinis effuſionem, a deo ad te mittimur, vt

modum curationis a lepra tibi ſignificamus. Mitte pro Sil‑
ueſtro Epiſcopo qui in monte Soractcollatet. Hic tibi oſten
det piſcinam, in qua lotus repente curaberis. Quare pa‑
ter noſter, Silueſter me ſeptem diebus in penitentia te‑
nuit. Octaua autem die me, in ſacra vnda perfudit.
Sed me repente in fonte poſito, propriis oculis vidi manum
de celis me ſanantem a lepra. Sic igitur me e fonte exiuiſſe
ab omni lepra curatum cognoſcite. Quamobrem cenſui cum
vniuerſo Senatu, cunctiſque principibus Romane vrbis,
exaltare ſedem beati Petri Apoſtolorum principis. Quare
decernen. Sācimus vt ipſa Romana ſedes ſuper oēs eccleſias
que in vniuerſo orbe ſunt teneat principatum. Et qui pro tempo
re fuerit Pontifex huius eccleſie ſit excellentior princeps
mundi, ⁊ ad dei cultum, ſtabilitatemque chriſtiane fidei, di
ſponet vt libet. Iuſtum quippe eſt, vt ibi lex ſancta teneat
principatum, vbi ſanctarum legum inſtitutor xp̄s beatum
Petrum tenere iuſſit Cathedram apoſtolatus, ⁊ vbi ipſe
beatus Apoſtolus ſumpſit martyrii per oculum ⁊ ibi gentes
pro Chriſti nomine colla flectant vbi beatus Paulus doctor
gentium extendere collum iuſſus, fuit martyrio coronatus.
Sic etiam omnibus manifeſtum nos intra palatium noſtrum
Lateranenſis. Saluatori chriſto eccleſiaꝫ conſtruxiſſe ornatiſ
ſimam, Auro argento ⁊ lapidibus precioſis. Conſtruximus
etiam beatorum apoſtolorum Petri ⁊ Pauli, vbi ſacratiſſima
eorum corpora per manus patris noſtri Silueſtri cum magna
ſolemnitate, fecimus tumulari. Et ne apex pontificalis vileat
paupertate, ſed decoretur gloria ⁊ dignitate Ro. eccleſie, tam
palatium noſtrum quam Romane vrbis ⁊ omnis Italie, om‑
niūque occidentalium prouincias regiones, loca, ciuitates ⁊
inſulas, q̄ circa Italiam ſunt, patri noſtro Silueſtro. cunctiſq̄
ſucceſſoribus ſuis ſub iure Romane Eccleſie pio affectu largi
mur, ⁊ donamus in Chriſto humani generis redēptore. Nos
autem imperium noſtrum transferimus ad orientem, in
Byzantium ciuitatem, quam ampliari fecimus, ⁊ a noſtro no‑
mine Conſtantinopolim appellari.

¶ Oratio devotiſſima de Sudario ſacratiſſimi vultus domini noſtri Jeſu Chriſti. vel Veronica.

Salue ſancta facies noſtri Redemptoris.
in qua nitet ſpecies diuini ſplendoris,
impreſſa panniculo niuei candoris,
dataqȝ Veronice ſignum ob amoris.
Salue vultus domini imago beata,
ex eterno munere mire decorata,
lumen funde cordibus ex inde tibi data,
Et ex noſtris ſenſibus tollere colligata.
Salue ſplendor glorie ſalus peccatorum.
repreſentans proprie regem angelorum,
reſtauratrix gratie, ſpeculorum ſanctorum
te querunt reſpicere ſpiritus celorum.
Salue robur fidei noſtre chriſtiane
deſtruens hereticos, qui ſunt vite vane,
horum auge meritum, qui te credunt ſane
illius effigiem qui rex fit ex pane.
Salue noſtra gloria in hac vita dura,
labili, ⁊ fragili, cito tranſitura,
nos perduc ad patriam o felix figura,

ad videndum faciem, que eſt chriſti pura.
Salue o ſudarium nobile iocale,
ꝛ noſtrum ſolatium, ꝛ memoriale,
eius qui corpuſculum aſſumpſit mortale,
noſtrum verum gaudium, ꝛ bonum finale.
Salue iubar ſeculi, ſtella matutina,
in conſpectu populi fulget lux diuina
que eſt cura languidi, vita medicina
nos a mondo labiti lues a ruina.
Salue gemma nobilis vera margarita,
celicis virtutibus perfecte munita,
non depicta manibus; ſculpa, nec polita,
hoc ſcit munus artifex, qui te fecit ita.
Ille color celicus, qui in te ſplendeſcit
in eodem permanet ſtatu, nec decreſcit,
diuturno tempore minime palleſcit,
fecit te rex glorie, qui fallere neſcit.
Neſciens putredinem, ſeruans incorruptum,
quod eſt chriſticolis coram te deductum,
tu vertes in gaudium gemitum, ꝛ luctum,
confert ſalutiferum te videnti fructum.
Salue decus ſeculi, ſpeculum ſanctorum,
te videre cupiunt ſpiritus celorum,
nos ab omni macula purga vitiorum,
atq; nos conſortio iunge beatorum.
Eſto nobis queſumus tutum adiuuamen,
dulce refrigerium, atq; conſolamen,
vt nobis non noceat hoſtile grauamen.
ſed fruamur requie cum beatis. Amen.

Verſus.

Signatum eſt ſuper nos lumen vultus tui domine.
Reſpon. Dediſti letitiam in corde meo.

Collecta.

Deus, qui nobis lumen vultus tui memoriale ad inſtantiam beate Veronice, Sudario impreſſam imaginem tuam, relinquere voluiſti, per paſſionem, ꝛ crucem tuã tribue queſumus. vt ita nunc in terris per ſpeculũ in enigmate te videre, ꝛ adorare valeamus, vt te iudicem ſuper nos venientem facie ad fidem leti, ꝛ ſecuri videre mereamur in celis. Per dominum noſtrum. Amen.

¶Incipiunt indulgentie Septem Eccleſiarum principalium vrbis Rome.

SAnctus Silueſter Papa ſcribit in Cronicis ſuis, ꝙ Rome fuerunt. M.cccc v. Eccleſie, quarum maior pars eſt deſtructa, ⁊ inter alias ſunt ſeptem principales priuilegiate maiori priuilegio gratia, ſanctitate, ⁊ dignitate ꝙ̄ alie.

¶Incipiunt indulgentie.

PRima Eccleſia Principalis eſt Lateraneñ. que dedicata fuit a Beato Silueſtro papa in honorem Saluatoris, ⁊ Sanctorum Ioannis Baptiſte, ⁊ Ioannis Euangeliſte. Et ſunt in eadem eccleſia omni die cōceſſi .xlviij. anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum.
Item Papa Silueſter, ⁊ Gregorius ſummi pontifices, qui eam conſecrauerunt, ⁊ deuote viſitauerunt dederunt indulgentias, quas nemo preterquam ſolus deus numerare poteſt, teſtante Beato Bonifacio. qui dicit. Si ſcirent homines indulgētias eccleſie Lateraneñ. quot tot eſſent, nō eis eſſet opus, vt irent ad Sepulchrum Domini, ſeu ad ſanctum Iacobum.
Dicit idem Bonifacius Papa. Si quis ad ſedem noſtram Lateraneñ. cauſa deuotionis, vel orationis, aut peregrinationis peruenerit, abſoluitur ab omnibus peccatis ſuis. Dicit idem Bonifacius papa. Siquis ad dictam ſedem peruenerit in die Sancti Saluatoris, abſoluitur ab omnibus peccatis ſuis.
Item in ſacriſtia eiuſdem eccleſie eſt altare Sancti Ioan. Baptiſte, quod habuit in deſerto. Item in quadam Capella in fine dicte eccleſie eſt arca federis veteris teſtamenti.
Item menſa, ſuper quam cenauit dominus noſter Ieſus Chriſtus cum diſcipulis ſuis. Item virga Moyſe, ⁊ Aaron.
Et hec omnia portauerunt Veſpaſianus, ⁊ Titus de Hieruſalem cum quattuor columnis ereis plenis de terra Sancta de Hieruſalem, que ſtant erecte circa ſummum altare.
Item ſupra ſummum Altare ſunt capita Sanctorum Apoſtolorum Petri ⁊ Pauli, ⁊ quandocunq; illa oſtenduntur tunc

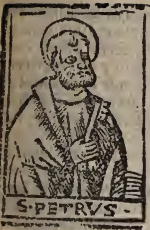
ibi ſunt tot indulgentie, quot ſunt ad ſanctum Petrum, quando oſtenditur Sudarium domini, ſeu Veronice. Que indulgencie oſtenſionis Veronice habentur in ſequentibus folijs, videlicet in ſecunda eccleſia principali. Item quando in ſacratiſſima Eccleſia ab hereticis fuit combuſta, de capite ſancti Pacratij emanauit ſanguis tribus diebus, ⁊ tribus noctibus, quod caput etiam oſtenditur cum ceteris reliquijs in die paſche peracto prandio. Quam eccleſiam poſtea renouauit, ⁊ de fundamento edificari fecit dei Genitricis ſeruus Nicolaus Papa. iiij. ordinis Sancti Franciſci, vt clare adhuc apparet in opere muſaico ſupra ſummum altare Sancti Silueſtri, ⁊ ſuorum predeceſſorum Summorum pontificum, qui ſummi pontifices celebrabant in criptis, ⁊ cauernis terre occulte propter Imperatorum, ⁊ aliorum tyrannorum metum, paganorum ⁊ ſaracenorum. Item ſubtus illud altare eſt oratorium Sancti Joannis Euangeliſte, vbi orabat, quando addactus, ⁊ deductus ac detentus fuit Rome.

Item in quodam tabernaculo maiori, quod ſtat ſuper dictuʒ altare, requieſcunt capita Sanctorum apoſtolorum Petri, ⁊ Pauli (vt dictum eſt.) Item in quodam tabernaculo, quod eſt ſuper altare ſancte Marie Magdalene ſunt recondite, he reliquie, que ſequuntur, videlicet Tyaras que coronatus fuit Sanctus Silueſter papa per Conſtantinum Imperatorem. Item caput ſancti Zacharie patris, ſancti Joannis Baptiſte. Item caput ſancti Pancratij martyris, de quo emanauit ſanguis per tres dies continue, q̄ñ iſta ſacratiſſima Eccleſia fuit ab hereticis combuſta. Item de reliquijs ſancte Marie Magdalene. Item vna ſpatula ſancti Laurentij martyris. Item vnus dens ſancti Petri apoſtoli. Item coppa, ex qua ſanctus Joannes venenum bibit, ⁊ non ſibi nocuit. Item catʒena, cum qua ligatus fuit ſanctus Joannes Euangeliſta, dum duceretur de Epheſo Romam. Iteʒ tunicella. Sancti Joannis Euangeliſte, que poſita fuit ſuper tres mortuos, ⁊ confeſtim ſurrexerunt. Item de cineribus ſancti Joannis baptiſte, ⁊ cilicium ipſius. Item de lacte, de capillis ⁊ de veſtimentis glorioſe virginis Marie. Iteʒ camiſia, quā fecit Virgo Maria Chriſto proprius manibus. Item linteū, ſeu pannus, cum quo Chriſtus exterſit pedes Apoſtolorum. Item forcices, ⁊ arundo cum qua Chriſtus percuſſus fuit. Item de ligno ſancte Crucis. Item purpureū veſtimentū tinctum de Guttis ſanguinis Chriſti. Itē velum beate virginis Marie, quod ipſa poſuit ad femoralia Chriſti in cruce. Item

ſudarium quod poſitum fuit ſuper faciem Chriſti. Item prepucium domini noſtri Jeſu Chriſti quando fuit circūciſus. Item aqua, ⁊ ſanguis, qui emanauit de latere Chriſti. Item de vero ligno Crucis. Et multe alie reliquie que oſtenduntur in die Paſche peracto prandio. Item in feſto Saluatoris, cuius imago viſibiliter apparuit omni Populo Romano miraculoſe ſcilicet quando Papa Silueſter conſecrauit dictam eccleſiam, vbi fuerat Populus Romanus cōgregatus, tunc imago Saluatoris apparuit viſibiliter omni Populo de Urbe, qua imago remanſit in pariete. Et quottidie videri poteſt, nec comburi potuit cum Eccleſia fuerit bis combuſta, ibi vero eſt remiſſio omnium peccatorum. Item in capella Sancti Joānis Baptiſte ad fontes, qua mulieres non intrant ſub pena excōmunicationis, ibidem eſt remiſſio omnium peccatorum. In capella ſancti Laurentij quam ſimiliter mulieres nō intrant ſub ſimili pena, que dicitur ſancta ſanctorum, ibidem eſt remiſſio omnium peccatorum. Eſt in eadem Capella imago Chriſti in etate. xij. annorum diuinitus, ⁊ humanitus depicta. Et circa eandem capellam ſunt gradus, ſuper quos dominus noſter Jeſus Chriſtus cecidit vſqz ad effuſionem ſanguinis, ⁊ ſignum apparet clare vbi cecidit ſanguis, qui gradus ſteterunt ante domum Pilati in hieruſalem. Et quicunqz hos Gradus aſcendit geniculando, ille pro quolibet gradu. ix. annos indulgentiarum, ⁊ tot quadragenas, ⁊ remiſſionē tertie partis omnium peccatorum habet.

¶ De priuilegio iſtius eccleſie, ⁊ dignitate legantur iſta metra ſequentia.

Dogmate papali datur, ac ſimul imperiali
Quod ſim cunctarum mater caput Eccleſiarum.
Hinc ſaluatoris celeſtia regna datoris
Nomine ſanxerunt cum cuncta peracta fuerunt,
Sic ſumus ex voto conuerſi ſupplice voto.
Noſtra ꝙ hec edes tibi chriſte ſit inclita ſedes.
Hec eſt papalis ſedes ⁊ pontificalis
Preſidet ⁊ chriſti de iure vicarius iſti.
Et quia iure datur ſedes romana vocatur,
Deberet vere niſi ſolus papa ſedere,
Gloria ſublimis, alij ſubduntur imis.

Secunda Eccleſia principalis eſt ad ſanctum Petrum in monte Vaticano palatij Neroniani, in qua ſunt omni die .xlviij. anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum. Item in eadem eccleſia fuerunt .c. ⁊ .ix. altaria, que nunc pro maiori parte ſunt deſtructa. Et pro quolibet conceduntur .xviij. anni indulgentiarum. Et inter alia ſunt vij. altaria principalia, que maiori gratia ſunt priuilegiata aliis altaribus, ⁊ quodlibet illorum ſeptem eſt circundatum cancellis ereis. Item quandocunque eſt feſtum ſancti Petri vel feſtum predictorum altarium, vel feſtum Natiuitatis domini, vel Paſche, vel feſtum omnium ſanctorum, vel aliud feſtum duplex, duplicatur omnes indulgentie predicte. Item in feſto Annunciationis beate Marie virginis ſunt ibidem .M. anni indulgentiarum. Item a predicto feſto vſque ad Kal. Auguſti ſunt tibi .xii. anni indulgentiarum ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum. Item quicunque aſcendit gradus ſancti Petri deuote, huic conceduntur pro quolibet gradu .vii. anni indulgentiarum datis ab Alexandro papa. Item medietas corporum ſanctorum apoſtolorum Petri ⁊ pauli requieſcit in predicta eccleſia ſub maiori altari. Reliqua vero mediatas iacet ad ſanctum paulum. Item in predicta eccleſia requieſcunt corpora ſanctorum apoſtolorum Simonis, ⁊ Jude. Item corpus ſancte Petronille virginis filie ſancti petri apoſtoli. Item caput ſancti Andree apoſtoli, quod oſtenditur in eius feſto, ⁊ in illa die, q̄n Romam portatum fuit, ⁊ adductum. Item caput ſancti Luce euangeliſte. Item caput ſancti Sebaſtiani martyris. Caput ſancti Jacobi. Corpora ſanctorum Proceſſi, ⁊ Martiniani, ⁊ multa alia corpora, ⁊ multe reliquie ſanctorum martyrum, ⁊ confeſſorum ac virginum. Item veronica, ſiue vultus ſanctus domini noſtri ieſu Chriſti repoſitus eſt in dicta eccleſia, qui monſtratur in hebdomada ſancta pluribus vicibus, ⁊ in die Aſcenſionis domini, ⁊ Dominica proxima ante, aut poſt feſtum ſancti Antonii abbatis. In cuius oſtenſionem Romani aduenientes, ⁊ in eius oſtenſione preſentes habent Tria millia annorum indulgentiarum. Et illi qui ſunt circa Romam aduenientes, ⁊ preſentes

habent.vi.millia annorum. Ceteri vero, qui adueniunt per montes,valles,⁊ colles habent.xii.millia annorum indulgētiarum,⁊ tot quadragenas,⁊ remiſſionem tertie partis omnium peccatorum. Item exiſtit vnum altare ad dexteram partem Chori decoratum porphyritico lapide in medio, ſuper porphyritico lapide diuiſa ſunt oſſa ſanctorum Apoſtolorum,Petri ⁊ Pauli,⁊ ponderata per beatum Siluestrū, ſub anno domini.cccix.quando facta fuit illa eccleſia.

Item ad ſiniſtram partem chori eſt vnum tabernaculum in quo hodierne ſeruatur illa ſedes, ſeu cathedra,que fuit facta beato Petro,quando adhuc ſedem epiſcopalē tenuit in Anthiochia,⁊ pulchre decorata. Et in feſto,quod dicitur Cathedra Petri ponitur foris ad chorum cum ſolēnitate, vbi omnes homines pro ſua deuotione eandem attingere poſſunt.

Item circumſtant columne.xii.de marmore bene,⁊ pulite facte,⁊ chorum attingentes,ex quibus vna cancello ferreo circūuoluta,⁊ ornata eſt,de cuius virtute inſcripta legas.

Hec eſt illa,ad quam dominus noſter Jeſus Chriſtus inherens cum populo predicabat, ⁊ Deo patri preces in templo effundebat,adherendo ſtabat.Que vna cum alijs.xi.circumſtantibus de Salomonis templo in triumphum huius Baſilice locata fuit,demones expellit, ⁊ ab immundis ſpiritibus vexatos liberos reddit,⁊ multa miracula quotidie facit.

Item in tranſitu ad beatam Mariam de febribus eſt ſepultura ſancti Chriſoſtomi,que ante fuit ferro circundata, nunc imagine marmorea eſt erecta.

TErtia eccleſia principalis eſt ad Sanctum Paulum. In qua ſunt omni die quadraginta octo anni indulgentiarum,⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum. Item in feſto Conuerſionis Sancti Pauli ſunt ibidem.c.anni indulgentiarum,⁊ tot quadragene. Item in feſto, ſanctorum Innocentum, quorum corpora ibidem multa requieſcūt,ſunt ibi quadraginta octo anni indulgentiarum,⁊ tot quadragene. Item in dedicatione eiuſdem eccleſie,que eſt in octaua ſancti Martini,ſunt ibi.M.Anni indulgentiarū,⁊ tot quadragene,⁊ remiſſio tertie partis om⸗

nium peccatorum. Jtem ſiquis intrauerit omnibus diebus Dominicis dictam eccleſiam, habet tot indulgentias, ac ſi viſitaret Sanctum Sepulchrum Domini in Hieruſalem, aut ſi iret ad ſanctum Jacobum in Galitia.
Jtem in eadem Eccleſia eſt brachium ſancte Anne matris virginis Marie. Jtem vna cathena, cum qua catenatus fuit ſanctus Paulus. Et plures alie infinite reliquie.
Jtem ſub altari maiori ſituata e medietas corporum ſanctorum Apoſtolorum Petri et Pauli.
Jtem corpus ſancti Timothei diſcipuli ſancti Pauli requieſcit in dicta eccleſia, et plures alie infinite reliquie ſanctorum, quorum anime gaudent in celis.
Jtem in ſpelunca requieſcunt oſſa beata Sanctorum Celſi, Juliani, cum Baſſiliſſa. Jtem circa portam, que ducit ad ſanctum Paulum Capena porta dicta, hic ſepultura Romuli, et Remi creditur vulgo. Et etiam ibi prope Mons omnis terre.
Jtem ad dexteram partem Chori euiſdem eccleſie eſt deuotiſſima imago ſancte Crucis, que allocuta eſt ſanctam Brigidam, propter eius ſedulas orationes coram eadem factas.

Quarta eccleſia principalis eſt ad ſanctam Mariam Maiorem. Jn qua ſunt omni die. xlviij. anni indulgentiarum, et tot quadragene, et remiſſio tertie partis omnium peccatorum. Jtem in predicta eccleſia ſunt he reliquie videlicet corpus Sancti Matthie apoſtoli ſub maiori altari ipſius eccleſie. Caput eiuſdem ſancti Matthie apoſtoli requieſcit in dicto eccleſia. Jtem corpus ſancti Hieronymi doctoris eccleſie.
Jtem corpora ſanctarum Rumule, et Redempte. Jtem panniculus beate Marie virginis, in quo requieuit eius filius in preſepio. Jtem ſtola Sancti Hieronymi. Jtem brachium Sancti Matthei apoſtoli et Euangeliſte. Jtem brachium Sancti Luce euangeliſte. Jtem brachium Sancti Thome Archiepiſcopi Cantuarienſis, et martyris. Jtem caput, et

brachium ſancte Uibiane virginis, ⁊ martyris. Jtē preſepe domini in prefata eccleſia recondi tum eſt. Et multe alie reliquie ſanctorum, ⁊ ſanctarum ibidem requieſcunt, que oſtendūtur in die Paſche hora veperarum, vel circa, quorum anime gaudent in celis. Jtem in vigilia Aſcenſionis domini, qua celebratur feſtum Tranſlationis corporis beati Hieronymi, q ibidem requieſcit. Ad altare ipſius eſt remiſſio omniū peccatorum a fe. re. Pio papa. ii. Jtem in omnibus feſtiuitatibus beate Marie virginis ſunt ibi mille anni indulgentiarū. Jtem in feſto Aſſumptionis beate Marie virginis vſq ad eius Natiuitatem ſunt ibi. xii. milia annorum indulgentiarum vltra dictas indulgentias quotidianas.

¶ Sequuntur verſus de Aſſumptione glorioſiſſime Uirginis Marie.

Ad ſummum regina thronum defertur in altum,
Angelicis prelata choris, cui fertur ⁊ ipſe
Filius occurrens, matrem ſuper ethera ponit.

QUinta eccleſia prīcipalis eſt ad ſanctum Laurentium extramuros in via Tyburtina in agro Ueiano, in qua ſunt omni die. xlviij. anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis omniū peccatorum. Jtem ibidem eſt lapis ſuper quem poſitus fuit beatus Laurentius poſtquā aſſatus, ⁊ mortuus fuit. Jtem in feſtiuitatibus ſanctorū Stephani prothomartyris, ⁊ Laurentij martyris, quorū corpora ibidē requieſcunt, ⁊ per octa. eorūdem, ac in ſtationibus eiuſdē eccleſie ſunt. c. an. indulgētiarum, ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis oīum peccatorum, ab antiquo conceſſa. Sed fe. re. Calixtus tertius pont. max. conceſſit omnibus vtriuſq ſex Chriſtifidelibus dictam eccleſiā deuote viſitantibus in ſingulis feſtiuitatibus, ⁊ ſtationibus eiuſdem eccleſie plenariam remiſſionem omniū peccatorū. Jtem ſiquis intrauerit dictā eccleſiam per annū omni quarta feria liberat animam a purgatorio. Jtem ſiquis intrauerit per ianuam ſtantem in Auſtrali parte eccleſie predicte de vna cruce ad aliam plenarie confeſſus, ⁊ contritus habet remiſſionē omnium peccatorum. Jtem ſunt in eadē eccleſia quam plures alie reliquie.

Sexta

Sexta Eccleſia, principalis eſt ad ſanctos Fabianum, ⁊ Sebaſtianū in qua ſunt omni die.xlviii. Anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene ⁊ cum hoc remiſſio tertie partis omniuȝ peccatorum. Item in eadem Eccle‑ſia ſunt omni die mille anni indulgentiarum dati ad Pelagio papa.

Item in eadem eccleſia ad Catacum‑bas, ibi prope ſunt tot indulgentie que ſunt in eccleſijs ſanctorum apoſto‑rum Petri ⁊ Pauli, quia ibi corpora eorum iacuerunt abſcondita longo tē‑pore in quodam fonte exiſtente in dicta Eccleſia, ſupra quem eſt quoddam altare.

Item Silueſter, Gregorius, honorius, Pelagius, Nicolaus, ⁊ Joannes ſummi pontifices conceſſerunt, ⁊ quilibet eorum cō‑ceſſit deuote viſitantibus dictam Eccleſiam cauſa deuotiōis, orationis, aut peregrinationis, abſq́ peccatis mortalibus.

Item in dicta eccleſia iacet corpus Beati Sebaſtiani.

Item ſuper altare Sancti Sebaſtiani, vbi iacet corpus eius, celebrauit miſſaȝ Sanctus Gregorius papa pro anima vnius Imperatoris, ⁊ apparuit ei Angelis, ⁊ dixit. Hic eſt locus ſanctiſſimus, in quo eſt diuina, ⁊ vera promiſſio, ⁊ omniū peccatorum remiſſio, ſplendor, ⁊ lux perpetua ⁊ ſine fine leticia, quas Chriſti martyris Sebaſtianus promeruit virtute ſacrificij liberatur anima. Item ibi eſt lapis, in quo Chriſtus reli‑quit veſtigia pedum ſuorum quando obuiauit Petro perſecu‑tionem fugienti. Quem recognoſcens Petrus dixit ad eum. Domine quo vadis, Reſpondit ⁊ Chriſtus Romam vt iteruȝ crucifigar. Item in dicta eccleſia requieſcit corpus ſancti Fabiani pape, ⁊ martyris. Item corpus beati Stephani pape ⁊ martyris. Item corpus ſancte Lucine virginis, que corpus Sancti Sebaſtiani in dicto loco ſepeliuit, ⁊ hanc eccleſiaȝ ad ipſius Sancti Sebaſtiani honorem conſtruxit. Et.xviij. ſummi pontifices martyres, quorum quilibet dedit ſuam indul‑dulgentiam in dicta eccleſia sancti Sebaſtiani, requieſcunt. Sunt ⁊ multe alie indulgentie in predicta eccleſia, que nume‑rari non poſſunt, propter innumerabilia corpora ſanctorum ibidem requieſcentium.

Item in Cimiterio ſancti Calixti eſt plenaria remiſſio om‑nium peccatorum.

Hic pia mens viſet ſanctorum frequenter
In Chriſto quorum gloria ſemper erit.

¶ Hic eſt cymiterium beati Calixti pape, ⁊ martyris incly-ti. Quicunque illud contritus, ⁊ confeſſus ingreſſus fuerit, plenariam remiſſionem omnium peccatorum obtinebit, per merita Glorioſa centum, ⁊ ſeptuaginta quattuor millium ſanctorum martyrum, quorum ibi corpora in pace ſepulta ſunt vna cum quadraginta ſex ſummis pontificus beatis. Qui omnes ex magna tribulatione huc venerunt, ⁊ vt heredes in domino fierent, mortis ſupplicium pro Chriſto nomine pertulerunt. Item omni die Dominica de menſe Maio eſt in predicta eccleſia Statio, ⁊ inpulgentia.

¶ Salutatio ad ſanctiſſimam Crucem.

Salue ſola ſalus, o crux ſanctiſſima, ſalue.
Crux, vbi pro nobis dulce pependit onus.
Diluis omne nefans, Adam quod traxit ⁊ Eua
A pomo, primum decidit vnde malum.
Pomifero in ligno commiſſa eſt prima parentis
Culpa ſimul ligno pena luenda fuit.
Agne dei tali vexillo tartara adiſti,
Et redimis vinctos tempora multa patres.
In te confido, dum paſſi vulnera cre. o,
Quod mihi ſis clauis, ianua ⁊ alta polo.

Septima Eccleſia principalis, eſt ad ſanctam Crucem in Hieruſalem, in qua ſunt omni die .xlviij. anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum. Item in ſummo altari requieſcunt corpora ſanctorum Anaſtaſij, ⁊ Ceſarij.
Item eandem eccleſiam, que vocatur ad ſanctam Crucē in Hieruſalem, edificauit Cōſtantinus filius Conſtantini magni Imperatoris in honorem ſancte Crucis ad preces ſancte Helene, ⁊ ſanctus Silueſter papa conſecrauit eam. Sunt omni die do-

minica.ccc.anni indulgentiarum, ⁊ tot quadragene, ⁊ remiſ-
ſio tertie partis omnium peccatorum. Itē he ſunt reliquie eiuſ-
dem eccleſie. Primo duo Cyphi vnus, qui fuit plenus de ſan
guine Chriſti, alter vero de lacte beate Marie virginis, Itē
ſpongia, in qua iudei porrexerunt Chriſto fel, ⁊ acetum. Itē
de ligno ſancte Crucis. Item due ſpine de corona Chriſti.
Unus clauus, cum quo fuit affixus Chriſtus in cruce. Item
de ligno crucis latronis pendentis ad dexteram Chriſti, qui
fuit conuerſus ad chriſtum. Item titulus ſancte crucis.
Item in capella, que vocatur hieruſalem, quam mulieres non
intrant, niſi ſemel in anno. ſ. in die dedicationis eiuſdem qua
celebratur in vigilia ſancti Benedicti abbatis. ſ. xx. Martij
eſt remiſſio omnium peccatorum.

¶ De indulgentijs ⁊ reliquijs ſancte
Marie in Tranſtyberim.

Ad.S. Mariam tranſtyberim. Hic locus, vbi nunc illa venerabilis eccleſia eſt, olim appellabatur Taberna meritoria regionis Tranſtyberim, in qua Romani milites, qui amplius militare nō poterāt, coꝝ vite ſubſidia pcipiebāt Et appellabaꝛ meritoria, quia ꝑ benemeritis eoꝝ eis ſpontu laris pecunia donabaꝛ, in cuius atrio hi verſus ſcripti erāt.

Roma vetus veteres cum te rexere quirites.
Nec bonus immunis, nec malus vllus erat.
Defunctis patribus ſucceſſit praua iuuentus.
Quorum conſilio precipitata ruis.

Ex hac taberna meritoria videlicet vbi ille due feneſtelle ferree cancellate apud chorum ſunt poſite, tēpore quo dominus noſter Jeſus Chriſtus de virgine Maria naſci dignatus eſt fons olei de terra exundauit, ac per totum illum diem, ac nocte largiſſimo riuo vſq; ad Tyberim defluxit. Significans vnctionem Chriſti, ⁊ baptiſmum, atq; doctrinam eius, qua omnes gentes imbueret ad credendum per baptiſmum. Quod miraculum attendens Sanctiſſimus Preſul Calixtus natione Romanus, ſicut erat iam ab antiquo tempore famatum, in eodem loco, vnde oleum fluxerat. Procedente quoq; tempore cum aliquantulum ceſſaret perſecutio a Chriſtifidelibus, eadem eccleſia creditur nouis fabricis ampliata, quam Gregorium papa. iij. ob reuerentiam beate Marie virginis, ⁊ beati Calixti martyris fundamentis penitus diructam, nouis fabricis cum tecto conſtruxit, ac totam depinxit. Sunt ſepulta ibi corpora ſanctorum videlicet Calixti pape, Innocentij pape fundatorum eccleſie, Julij pape Sancti Quirini

Epiſcopi. Eſt in octaua die Aſſumptiõis beate Marie in Auguſto ibi eſt Statio, ⁊ indulgentia.

Jam puerum ſummum pater poſt tempoꝛa natum
Accipimus, genitum tibi quem nos eſſe celum
Credimus, atq; olei ſcaturire liquamina tybrim.
Hinc oleum fluxit cum chriſtus virgine luxit
Hinc ⁊ donatur venia a quocunq; rogatur.

Ad ſanctum Griſogonum in prefata Regione tranſtyberim. In iſta eccleſia ſancti Griſogoni hec ſunt reliquie, Brachiu; ſancti Jacobi. Scapula ſancti Andree apoſtoli, ⁊ caput dicti ſancti Griſogoni. Sunt ibi indulgentie. Sedes ⁊ titulus cardinalis, eſt ſtatio. xxiij. quadrageſime.

Ad ſanctam Ceciliam virginem. Jſta eccleſia prenominate virginis eſt etiam in Regione tranſtyberim ſituata, vbi requieſcit Coꝛpus ſancte Cecilie, etiam in coꝛpoꝛa ſanctoꝛum Tyburtij, Ualeriani, Lucij Pape primi, ⁊ Maximiani ſub altari in choꝛo requieſcunt. Sunt in eadem eccleſia plures alie reliquie. Fuerunt in dicta Eccleſia olim edes ſancte Cecilie, ⁊ habitacula, que ſanctus Paſchalis papa conſecrauit ad honoꝛem omnipotentis dei, eiuſq; genetricis glorioſe, ſanctoꝛum apoſtoloꝛum Petri ⁊ Pauli, beate Agathe, ⁊ Cecilie. Anno incarnationis dominice, ccc. indictioñ. xv. eccleſiam edificauit, ſicut plenius in Epiſcopali libro continetur.

Ad ſanctum Bartholomeum in inſula. Jn iſta eccleſia eſt coꝛpus ſancti Bartholomei ſupra altare maius in tabernaculo. Eſt etiam ibi coꝛpus ſancti Paulini, ſancti Alberti, ⁊ ſancti Marcelli, ⁊ ſancti Superantij. Sunt ibi plures reliquie, que cũ ſupradictis in die ſancti Bartolomei apoſto. ⁊ in dominica palmarum oſtendũtur. Eſt vnus fons ante altare maius in choꝛo, in quo inuenta ſunt coꝛpoꝛa ſanctoꝛum. ſ. Sancti Paulini, ⁊ Superantij, Apud illa; ſunt. cc. anni indulgentiarum.

Ad ſanctum Joannem in inſula ex oppoſito eccleſie. s. Bartholomei, Hic eſt vnũ clauſtrum mulierũ, ibi eſt vna capella beate Marie virginis, verſus aquas Tyberis, que apud molendinas appellatur. Dicitur ꝙ quodam tempore Tyberis creuit vltra lampades ardentes ante imaginem ⁊ non fuerunt extincte, nec videbatur illata aliqua leſio imagini peraquam.

Ad ſanctum Nicolaũ in carcere Tuliano in regione Ripe ſunt iſte reliquie, vna coſta ſancti Matthei Apoſto

li,ꝛ Euangeliſte. Manus ſancti Nicolai, brachiũ ſancti Alo lꝛij. Eſt ibi in quadrageſima ſtatio.

AD ſanctam Mariã in porticu in regione Rippe, hic eſt vnus lapis precioſus Saphyrus in quo imago dei ꝛ beate Marie Virginis miracu oſe eſt impreſſa. Tempo ribus Joannis pape primi ꝛ Juſtini proprij filij Juſtiniani Auguſti ꝛ Theodorici Regis Gottorum heretici italium op primentis. Fuit in Vrbe Matrona potentiſſima Sinaci Conſulis, ꝛ Patricia filia nomine Galla inter Romanos diui tijs, ꝛ generoſitate precipua Patriciatuſq dignitate ſublimis co nominata patricia moribus, ꝛ vita beata. Sic enim tēpo ralibus viſa eſt bonis, vt legem domini non deſereret, ꝛ a vi uitijs nullatenus declinaret. Et quia Chriſto ſedula ſeruire curauit, ſuiq in ſe creatoris ſimilitudinem, ꝛ imaginẽ prudē ti circũſpectione integram illibatamq ſeruauit, Chriſti ꝛ bea te Marie imaginem per manus ſanctorũ angelorum in pala tio ſuo ſuſcipere meruit. Quadam enim die, dum familia cir cũſedente pranderet, ſupra propinatorium predicta imago o mnipotentis dei, ac benedicte Marie matris filij nimio fulgo re apparuit. Cuius immenſa luce propinator verberatus ad dominam rediit, ꝛ quod acciderat territus nunciauit. Mox Galla ſurgens a menſa venit ad dictum locum, lucem quidem vidit, ſed imaginem decoram videre non potuit. Habito igi tur conſilio ꝛ multorum procerum comitata ꝛ concurſu ad Lateranenſe palatium feſtinauit, ꝛ pontifici apparitionẽ lu cis religioſa grauitate narrauit, pijs lachrymis poſtulans, ꝛ magnis precibus, vt ad ancillam domini ipſe dominus digna r etur venire, deo dante, ꝛ reuelante rem nouam plenius cogi taturus. Cuius ſanctis precibus venerabilis pontifex acquie ſcens cum Cardinalibus, Epiſcopis, ꝛ maioribus Ciuitatis ad Galle palatium venit, ꝛ ad dictum locum accedens, exten ſis brachijs, ac oculis eleuatis in celum deuotiſſime intra lu cem orauit. Cumq adhuc venerabilis pater Papa orationi inſiſteret inter brachia ſacratiſſimam ſuſcepit imaginem, ꝛ eam adorandam circũſtanti multitudini cum lachrymis timo ris, ꝛ gaudij demonſtrauit. Et quomodo beatus Gregorius. vij. conſecrauit iſtam eccleſiam, qua ante fuit palatium pre nominate Galle patricie, ꝛ de vita eius legitur in certis alijs legendis.

AD Sanctum Gregorium. In iſta eccleſia ſunt iſte reli quie. De lacte beate Marie virginis, ꝛ de veſtimen

tis eius vexillum, lancea, ⁊ caput ſancti Gregorij. Quod caput ſancti Georgij eſt repertum in vna capſa literis aureis demonſtrantibus illud eſſe per .S. preſulem zachariam pap. i. ibidem locatum. Et deduci fecit regionem ad velum aureum in venerabilem iſtam diaconiam cum magna ſolēnitate, vbi in honore ſuo conſecrata eſt eccleſia prenominata. Et plures alie reliquie, Statio ⁊ titulus cardinalis.

Claudius Tyberius deſcribens pugnatores ciues Romanos, inuenit Sexies decies cētena milia. vcccc. ⁊ .cccc. milia. Quod adhuc reperitur ſcriptum ante dictam eccleſiam ſubtus porticum.

Ad ſanctam Anaſtaſiam. Eccleſia iſta eſt verſus palatium maius conſtructa ex oppoſito eccleſie ſancti Georgi. Sunt ibi plures reliquie. Statio in quadrageſima, ⁊ titulus cardinalis.

Ad ſanctam Mariam, que vocatur Schola greca infra montem Auentinum, ante prenominatam eccleſiam poſitus eſt vnus lapis rotundus ad diſpoſitionem faciei, ⁊ vultus qui dicebatur Bucca veritatis. Ad quem homines ſe expurgauerunt. Uirtutem ſuam per vnam mulierem perdidit. Fuit enim ſchola ſancti Auguſtini.

Ad ſanctam Sabinam. Iſta venerabilis eccleſia vocatur ad ſanctam Sabinam de vrbe in monte Auentino quam miro opere ſtruxit presbyter vrbis Paulus Illiricus ſub papa Celeſti, ſicut patet in literis aureis ſcriptis in parte poſteriori eccleſie ſuper portam Cypreſſinam. In iſto loco fuit ſedes Apoſtolica, ſicut demonſtrat ſtructura palatij, in quo reſidens papa Honorius tertius, cum curia ſua. Anno dñi. M. ccxvi. ordine predicatorum, quem ſanctus Dominicus a predeceſſore ſuo Papa innocentio in Concilio Lateranenſis impetrauerat, auctoritate apoſtolica confirmauit. Et hanc eccleſiam beato Dominico ob ſpecialem familiaritatem, ⁊ magne deuotionis affectum quem erga habuit, inhabitandam cum fratribus ſuis conceſſit. Cuius etiam ob perpetuam rei memoriam, Calix, papalis cum patena, ⁊ corporali, ⁊ altari, ⁊ capelle apoſtolice de alabaſtro in loco iſto reſeruatur. Hic ſepulta ſunt corpora ſanctorum videlicet ſancte Sabine, ſancti Theodori, ſancti Alexandri pape. No. a Auētinum primam Regionem vrbis fuiſſe. Hic eſt vnus lapis niger ſuſpenſus, de quo iſti verſus habentur.

Credidit orantem iactato condere ſaxo.
Hic ſanctum Dominicum hoſtis quod verſat in ipſum
Marmoreat illeſum confracto monſtrat in euum
Hiſqꝫ fidem prebet ſuſpenſus ⁊ iſte molaris.
Sunt quam plures alie reliquie notabiles ⁊ ſcripte, ⁊ eſt ibi ſtatio in die Cinerum.

AD ſanctum Alexium in eodem monte Auentino, eſt eccleſia que antea fuit domus Patris ſancti Alexij.
Hic eſt locus, ⁊ gradus, vbi predictus, Sanctus Alexius patri incognitus. Annis. xvij. penitentiam egit, vſqꝫ ad annum incarnationis dominice. cccviij. ſuum deo tradidit ſpiritum, in iſto loco ſunt omni die. c. annij indulgentiarum, ⁊ totidem quadragene. De vita: ⁊ morte ipſius legitur plenius in ſua legenda. Hic oſtenditur in vno tabernaculo vna imago beate Marie virginis, circa quam ponuntur iſta ſcripta ſcilicet. Hec eſt illa imago digna beate Marie ſemper virgini quondam exiſtens in eccleſia eiuſdem, beate Marie virginis in ciuitate Edeſſa, vbi beatus Alexius peregrinus degebat, ⁊ coram qua ſemper volebat orare, ſed nec permittebat. Unde ipſa beatiſſima imago bis miraculoſe locuta dixit cuſtodi eccleſie. Fac introire hominem dei, ideſt Alexium, qui ſedet foris in hoſtio, quia dignus eſt regno celorum. Sub altari maiori in choro ſunt corpora ſanctorum bonifacij martyris, ⁊ Alexij confeſſoris, vt bulla honorij pape. iij. patens demonſtrat. Necnon hermetis martyris, ⁊ aliorum ſanctorum reliquie, quorum meritis ⁊ interceſſionibus ab omnibus malis, ⁊ a morbo epidimie liberemur.

AD ſanctam Priſcam ex oppoſito eccleſie Sancte Sabine in monte Auentino.
Hic vbi ab Euandro ſacrata eſt herculis ara
Urbis Romane prima ſuperſtitio
Hic vbi ſtructa deum veterum ſunt templa locata
Que coluit ſancte vana fides veterum
Montis Auentinis facta eſt nunc gloria maior
Unius veri religione dei.
Precipue tantum ob priſce iam nobile templum:
Quod priſcum merito par ſibi nomen habet.
Nam petrus id coluit, populos dum ſepe doceret.
Dum faceret magno ſacraqꝫ ſepe deo.
Dum quos facinorum fontis deceperat error,

Hic melius ſacra purificaret aqua.
Quod demum multis ſeſe voluentibus annis
Corruit, at nulla ſubueniente manu
Summus at antiſtes Calixtus tertius ipſum
Extruit omne eius, reſtituitq; decus.
Cui ſimul eterne tribuit dona ampla ſalutis.
Ipſius ne qua parte careret ope.

Ad ſanctam Sabbam. Hic eſt vna fons conducta, in eccleſiam, cuius aquam homines guſtare poſſunt, et bibentes curantur a fluxu ſanguinis, vt quam ſepiſſime claruit miraculis. Eſt enim in iſto fonte ſancto de ſcapulario ſancti Sabbe abbatis et confeſſoris. Eſtque ibi vna abbatia ordinis ſancti benedicti. Item recondita ſunt in iſta eccleſia corpora Viti et veſpaſiani imp. que videri poſſunt quotidie. Ad quorum ſepulchrum ſcribuntur iſti verſus.

Conditur hic tumulo Titus et cum Veſpaſiano
Patre et felici, ſed clarent proſpera Titti.
Urbem hieruſalem preſſit dominiq; rebelles
Atq; aper in Silua crudelis ſolus in hoſtes.
Expurgat vineam ſabbaoth ſpernendo laborem.
Reddidit et populo pro factis congrua nequam.

Ad ſanctum Anaſtaſium ibi ad tres fontes, in iſta eccleſia, et monaſterio habetur ſcripta in choro in bulla que ſic incipit, vt ſequitur. Anno. M. cci. quarto nonas quo Chriſtus venit, et mundum redemit actu diuino, Kal. Aprilis. Honorius felix mona. dia. ſacer. hanc aulam conſecrauit. Papaq; dicauit diuinis. Ac ter ſeptem cardinales collaterales interfuerunt ad martyris dei honorem et tunc aſtiterunt etc. Et hic eſt columna ſuper quam beatus Paulus apoſtolus decollatus eſt. In capella ad tres fontes eſt locus martyrii ſancti pauli apoſtoli.

Ad ſanctam Mariam Scale celi. Hic eſt ſecunda capella fundata in toto mundo ad honorem glorioſiſſime virginis Marie. Et vocatur Scale celi, quia beatus Barnardus dum celebraret in iſta capella, meruit videre ſcalas in celum vſq; erectas, ac angelos animas in celos per eaſdem ducentes. In qua capella quicunq; celebrant, aut celebrari faciunt pro animabus exiſtentibus in purgatorio, meritis eiuſdem glorioſe virginis Marie, dicte anime cito liberantur. Et quicquid ibi deuote petitur, ſine dubio impetratur. Et ſunt ibi plures indulgentie, vt patet in tabula indulgentiarum. Item ſunt recondita ibi oſſa decem

milium martyrum.

AD ſanctam Mariam Annunciatam. Item Anno do-
mini. M.cc. Pontificatus dñi Honorii pape. iii. Anno. v.
indictione. viii. menſis Auguſti die. ix. dedicata eſt
hec eccleſia in honorem beate Marie virginis, ⁊ omnium ſan
ctorum, per manus venerabilium Anagnini, ⁊ Joannis
ſanguini Epiſcoporum, aſſiſtentibus Joanne ville magne. Joan
ne ſancte Marie de Roſilla. Sunt etiam ibi in altari certe
⁊ ſcripte reliquie per manus ſupradictorum recondite, qua-
rum nomina ponuntur in vna tabula apud altare. Item ſcien-
dum ꝙ vbi illa Crux in medio itineris dicte Eccleſie, ⁊ ſan
cti Sebaſtiani eſt poſita, ſunt captiuata iſta. x. millia mar
tyrum ⁊ militum.

DOmine quo vadis: in iſto loco quando Angelus do-
mini beatum Petrum eripuit de manu Neronis, Sal
uator ei obuiauit, cui petrus ait. Domine quo vadis:
Et reſpondens, Vado Romam vt iterum crucifigar. Sunt
multe indulgentie.

AD ſanctum Joannem ante portam latinam. Iſta ec-
cleſia eſt conſtructa apud iſtam portam, que dicitur
porta latina. Ibi adhuc eſt locus vbi miſſus eſt ſan-
ctus Joannes in oleum feruentiſſimum. Sunt ibidem multe in-
dulgentie. Eſtq; ſtatio in quadrageſima in dicta eccleſia.

AD ſanctum Sixtum ante portam Appiam, eſt clau-
ſtrum mulierum, in ſtrata, vbi itur ad ſanctum Seba-
ſtianũ. ſtatio in quadrageſima, ⁊ eſt titulus cardinalis.

AD ſanctam Balbinam. Iſta eccleſia dicitur etiam ad
ſanctum Saluatorem: cuius imago in chora ſupra ſum-
mum altare oſtenditur, vbi ſepulta ſunt. iiii. corpora
ſanctorum videlicet ſancte Sabine ſancti Quirini, ⁊ illa-
rum duarum virginum, quibus prenominata imago apparuit.
Eſt etiam ibi ſtatio in Quadrageſima, ⁊ titulus Cardinalis.
Sanctus Gregorius conſecrauit eccleſiam iſtam ⁊ conceſſit.
vij. annos indul.

AD ſanctum Gregorium eſt vna Abbatia, Gregorius
Epiſcopus ſeruus ſeruorum dei ⁊c. ſicut continetur in
priuilegio. Qui anno ſecundo ſui preſulatus ⁊c. colle-
cta Cardinalium, Epiſcoporum: ⁊ ceterorum Romañ. eccleſie
multitudine Eccleſiam iſtam, quam ad honorem ſancti An-
dree in dioſcauri conſtruxerat, in qua rudimenta, ⁊ ſanctita-
tis ſuſceperat incrementa, eo ꝙ decuit, prout eius anima deſi
derabat conſecrauit. Quam eccleſiam etiam plenarie dotauit

ꝛ ariu legijs apoſtolicis premuniuit. Conſecratione vero perfe cta flexis ad terram genibus, ſe deo humili ſupplicatione proſternens preces fudit ad dominum dicens. Domine Jeſu Chriſte fili dei viui, qui dixiſti apoſtolis, ꝛ per apoſtolos vniuerſis fidelibus chriſtianis. Quodcunqꝫ pecieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Peto ab omnipotencia maieſtatis tue, quatenus quicunqꝫ deinceps in huius eccleſie circuitu ele gerit ſepulturam (dummodo chriſtianam fidem teneat, imper petuum damnationis eterne incendijs non ſit mancipandus, ſed ad eterne vite gaudia ſublimandus. Oratione vero com pleta apparuit ei angelus domini dicens Gregorij exaudita eſt oratio tua. Hic eſt brachium ſancti gregorij pape. i. Eſt etiã ꝛ crux ſancti Pantaleonis.

AD ſanctos Joannem. ꝛ Paulum in Celio monte. Hic requieſcunt corpora ſanctorum Joannis, ꝛ Pauli. Circa iſta loca ſancta ponif vna bulla ſculpta, que dicit de recon ditione iſtorum ſanctorum prenomintaorum.

Preſbyter eccleſie Romane rite Joannes.
 hic animi voto dona vouendo dedit.
Martyribus chriſti Paulo, pariterqꝫ Joanni,
 paſſio quo ſedem contulit eſſe pares,
Statio, ꝛ titulus Cardinalis.

AD ſanctum Stephanum in Celiomonte eſt eccleſia ſtru cture rotunde Eccleſia hic prothomartyris Stephani diu antea collapſa Nicolaus. v. pontifex maximus ex integro inſtaurauit. Ibi ſunt fratres ordinis ſancti pauli pri mi heremite. De cuius vita, ꝛ obitu hec ſcripta poteris legere.
Obitus, ꝛ vite primi temporis heremite
Ut breuiter dicam, hec inſpice ſcripta ſolerte.
Anno centeſimo, ꝛ ſeptuageſimo primo
Poſt incarnatum xp̄m de virgine natum
Thebai degenitus paulus heremita primus,
Hic ſextũdecimum cum peruenifſet ad annum,
Mundum reliquit, heremi ſecreta petiuit,
Cui ter denis cum ſeptem inſuper annis
Palma dedit victum corporis pariter ꝛ amictum
Celitus huic hinc nata paſtus annis ſexaginta,
Domino mittente, quotidie comoqꝫ feruente,
Poſt hoc ducentis octuaginta ſex quoqꝫ annis
Patris eterni filij de virgine nati
Anno centeſimo, decimoqꝫ ſue vite terno
Paulus de mundo choris ſeptem letabundo

Ciuium ſanctorum abijt ad regna celorum.

¶ Anno vero domini.M.cc.i.tranſlatus de Conſtantinopoli Venecias. Anno quidem.ccclxxxi.tranſlatus de Venecijs in Ungariam. Statio,⁊ ti.Cardi.

AD ſanctam Mariam in nauicula in eodem Celiomonte ponitur vna nauis Lapidea in ſignum miraculi ante introitum eccleſie. ſtatio in quadrageſima,⁊ titulus Cardinalis.

AD ſanctam Mariam imperatricem. hic eſt imago beatiſſime virginis Marie,que etiam allocuta eſt beatum Gregorium papam,dicendo. Quare amplius non me ſalutas,cum ſemper pretereundo imaginem meam ſalutaueras, ſanctus Gregorius geniculando orauit,⁊ petiuit veniam coram a prenominata imagine. Et conceſſit poſt hoc omnibus geniculando orantibus cum ter Pater noſter,⁊ tot Aue maria,bona intentacione,⁊ mente bona,toties,quoties id fecerint.xv. annos indulgentiarum.

AD ſanctum Petrum Marcellinum. Anno a Natiuitate domini.M.ccxvi. Indictione. xiij. die.x. menſis Aprilis. Alexander papa conſecrauit hanc eccleſiam ſanctorum Petri,⁊ Marcelli,⁊ vtrumq; altare. Et repoſuit in maiori altari de reliquijs prenominatorum,⁊ plurimorum ſanctorum, quorum nomina bene legi poſſunt in ſculptura apud hoſtium eccleſie Conceſſit ipſi eccleſie a die conſecrationis predicte vſq; ad octauam ſingulis diebus indulgentiam trium annorum,⁊ trium quadragenarum. Et deinde tranſtulit dictam indulgentiam de dicta die in feriam ſecundam poſt Dominicam ſecundam quadrageſime. Qua die addidit indulgentiam vnius anni ⁊.xl.dierum. Titulus Cardinalis,⁊ ſtatio in quadrageſima.

AD quatuor coronatus. Beatus Leo.iiij.papa ſub maiori altari recondens collocauit corpora ſanctorum martyrum Claudij,Nicoſtini Symphronij,⁊ plurimorum ſanctorum,quorum nomina ſculpta ſunt circa prenominatum altare,⁊ etiam corpora aliorum ſanctorum,quorum nomina deo ſunt cognita. Item anno incarnationis domini noſtri Jeſu Chriſti.M.cxi.indictione.iiij.v.idus Maij. Paſcalis papa Anno.ii.ſui pontificatus iuſſit cauare ſub altari, quod prius combuſtum ⁊ confractum fuerat, ⁊ inuenit duas,Conchas,vnam prophyriticam ⁊ alteram ex ꝓmiſſo. In quibus erant ſacra corpora ſupradictorꝝ ſanctorꝝ. Itē tercia vero die iuſſit vndiq; muniri Cōchas,⁊ de ſuper altare reedificari ad

memoriam, ꝛ honorem dictorum ſanctorum: ꝛ laudem domini noſtri Jeſu Chriſti. Statio ꝛ titulus Cardinalis.

AD ſanctum Clementem eſt clauſtrum fratrum, ordinis ſancti Ambroſij. Sub altari maiore requieſcit corpus ſancti Clementi ꝛ pape ꝛ martyris: quod tranſlatum fuit de i Ciuitate perſona tranſpontum maris in hanc vrbem per chriſtianiſſimum, ꝛ clementiſſimum Juſtinianum Imperatorem. Et hic multorum aliorum ſanctorum ſunt reliquie: ꝛ conceſſe multe indulgentie per ſummos Pontifices maxime per ſanctiſſimum Gelaſium papam: qui quotidie illuc venientibus. xl. annorum: totidem quadragenarum veniam ſuorum indulſit peccatorum de gratia ſpeciali, ꝛ in. xl. duplicantur. Item. fe. re. Alexandri pape. vi. ad honorem ſancti Ignatij martyris, cuius corpus in prenominato altari requieſcit, per ſuum priuilegium conceſſit, ꝛ largitus eſt ꝛ tertiam partem omnium peccatorum. Statio, ꝛ titulus Cardinalis.

¶ Item habetur in ſerie Ro. pontificum, quod Joannes Anglicus poſt Leonem ſedit Annis. ij. menſibus. v. diebus. iiij. Hic ſui ſedes menſe vno, vt aſſeritur femina fuit ꝛ iuuenili habitu ab amante ſuo Athenis ducta, in diuerſis ſcientijs tantum profecit, vt Rome tandem legeret ad triennium, ꝛ magnos magiſtros haberet diſcipulos nec ſibi quiſquam ſimilis ibidem inueniebatur. Magne itaque ſcientie ꝛ opinionis exiſtens in papam concorditer eligitur ſed in papatu per familiarem impregnatur. Verum tempus partus ignorans, de ſancto Petro in Lateranum tendens, anguſtiata peperit inter Coliſeum, ꝛ ſanctum Clementem, ꝛ ibidem (vt dicitur) moritur. Hanc viam quando papa declinat (dicitur a plerisque) quod propter deteſtationem facti hoc fiat. Nec ponitur in Catalogo pontificum propter muliebrem ſexum quantum ad hanc deformitatem.

AD ſanctam Mariam nouam. Iſta eccleſia eſt contigua templo, quod dicitur: eternitatis. In Natiuitate domini noſtri Jeſu Chriſti multa miracula apparuerunt in eo. Nam templum pacis Rome conſtructum (vt dicit Innocentius. iij.) propter pacem, que. xij. Annis Rome fuit. Appollo Rome conſultus, reſpondit non caſurum donec virgo pareret, funditus ea nocte corruit. Item in dicta eccleſia eſt vna imago beate Marie virginis in vno tabernaculo, quam beatus Lucas diſcipulus Chriſti depinxit in Troade Grecie, quam Angelus de frangapanis ſecum Romam detulit in dictam eccleſiam, que tempore honorij. iij. tota per incendia conſumpta,

diſpoſitioni iſtius imaginis nulla leſio facta fuit. Sunt in prenominata eccleſia reliquie videlicet. De fragmentis quando dominus noſter Jeſus Chriſtus cibauit quinque millia hominum de. v. panibus ordeaceis. Sunt ibi infra altare in choro ſepulta corpora ſanctorum ſcilicet ſancti Nemaſij tribuni patris ſancti Juſtini, ſancti Symphoriani, ſancti Olympi, ſancti Exemperij, ſancte Lucille, et multe reliquie adducte de Cymiterio ſancti Calixti. Eſt ibi ſepulta quedam domina Romana nobilis nomine Franciſca, deo deuota, cuius ſepultura eſt cancellata ferro, et deaurata, qua vſque huc non eſt canonizata, et nomen eius in libro vite ſcriptum eſt. titulus Cardinalis.

AD ſanctos Coſmam, et Damianum. In iſta eccleſia ponuntur infraſcripta metra, muſaica arte ſuperius in pariete.

Aula dei claris radiat ſpecioſa metallis,
  In qua plus fidei lux precioſa micat.
Martyribus medicis populo ſpes certa ſalutis,
  Venit, et ex ſacro creuit honore locus.
Obtulit hec domino felix antiſtes dignum
  Munus, qui in terra viuet et inde polo.

¶ Quicunque viſitauerit iſtam venerabilem ſanctorum martyrum Coſme, et Damiani eccleſiam, habet omni die mille annos de indulgentia, datos a beato Gregorio papa. i. Et ipſe beatus Gregorius conſecrauit altare maius iſtius eccleſie, et poſuit ſub illo altari corpora ſanctorum martyrum Coſme et Damiani, et plurimorum ſanctorum corpora, quorum nomina habentur in vna tabula circa dictum altare.

AD ſanctam Mariam libera nos a penis inferni, ſanctus Silueſter Romanus pontifex a quo Conſtantinus imperator a lepra liberatus, et baptizatus eſt, conſecrauit hunc locum. Que Capella beate Marie virginis vocatur, Libera nos a penis inferni. Et dictus ſanctus Silueſter conceſſit omnibus et ſingulis vere penitentibus, et confeſſis ad dictum locum venientibus, ac eleemoſynam pie largientibus. xi. Millia annorum de indulgentia.

AD ſanctam Mariam de conſolatione eſt imago beate Marie, que multa facit miracula, et eſt in eadem eccleſia plenaria remiſſio omnium peccatorum in die dñica. ij. menſis Junij a primis veſperis vſque ad ſecundas veſperas a papa Sixto. iiij. conceſſas.

A D ſanctam Mariam de gratia hic eſt vnum hoſpitale vbi quottidie fiunt elemoſyne pro infirmis, et egrotantibus per ſocietatem Romanorum.

A D carcerē beati Petri apoſtoli retro Capitolinm. In hac venerabili eccleſia eſt conceſſa a Romañ. pontificibus vere penitentibus: et confeſſis, viſitantibus dictam eccleſiam: ac largientibus ſuas elemoſynas quottidie tertie pars omniū peccatorū remiſſio et .cc. annorum indulgētia. Nec non voluerunt dicti ſummi pontifices dictam indulgentiam in diebus feſtiuis duplicari. Item in dicta eccleſia eſt fons, qui miraculoſe apparuit: quādo beati apoſtoli Petrus et Paulus ſtabant in dicto loco incarcerati. De cuius fontis aqua baptizati ſunt per manus dictorū apoſtolorum ſanctus Proceſſus: et Martinianus, qui cuſtodiebant in carcere dictos apoſtolos. Corpora vero dictorum martyrum ſunt in dictā eccleſia ſepulta.

A D ſanctum Adrianum retro Capitolium: et prope Anno domini. M. cc. xvij. pont. dñi Gregorij pape. i. Anno. i. Indictione. i. menſis Januarij die. xvij. inuenta ſunt corpora ſanctorum Marij, et Marthe, et reliquie ſancti Adriani ſub maiori altari, et corpora ſanctorum trium puerorum in Abſide ſupra columnam recondita per magiſtrum Pelagium epiſcopum Albaneñ. et dominum Stephanum eiuſdem eccleſie Diaconum Cardinalem, cum clericis ipſius eccleſie videlicet Bartholomeo preſbytero et paulo Diacono Romañ. Nomina plurimorum Epiſcoporum. Subdiaconorū, Clericorum et reliquiarum patent in vna ſculptura in choro predicte eccleſie. Item ad ſupplicationem dicti dñi Stephani Cardinalis Diaconi. pauli et Oliuerij dñs Gregorijs papa. xi. hanc eccleſiam edificauit. Actum anno, die menſe, et indictione (vt ſupra.)

A D ſanctum Marcum in regione Pinee, ſunt multe venerabiles reliquie, que feſtiuis diebus ponuntur ſuper altare in vna capſula, quarum nomina patent in vna cedula circa ipſam capſulā, vt vnuſquiſque deuotus legere poſſit.

Quam eccleſiam Paulus papa. ij. a fundamento renouauit. maximiſq; indulgentijs eam dotauit, videlicet omnes et ſinguli, qui eandem eccleſiam in octaua ſanctiſſime corporis domini noſtri Jeſu Chriſti, et in Epiphania domini a primis veſperis vſq; ad ſecundas veſperas incluſiue.

Etiam quia, Feria ſecunda hebdomade Sancte nuncupa-

te pꝛoxime ſequutura, vſq; ad feriā tertiam Reſurrectionis dominice immediate ſequen̄. tribus continuis, ſaut interpellatis diebus, ſaltem ſemel in die, perſonaliter ⁊ deuote viſitauerint annuatim. Et pꝛo ſpiritualibus ac tempoꝛalibus ipſius Eccleſie oꝛnament ⁊ huiuſmodi manus poꝛrexerint adiutrices, omnium ſuoꝛum peccatoꝛum plenariam remiſſionem, ⁊ indulgentiam conſequentur.

Ad ſanctos Apoſtolos in regione Colunne. Hec eſt venerabilis eccleſia in honorem. xij. Apoſtoloꝛum pꝛimo a Conſtantino fundata, ⁊ poſtmodum ab hereticis fuit deſtructa. Pelagius ⁊ Joannes ſummi pontifices eā in gradum pꝛiſtinum inſtaurantes, multoꝛum ſanctoꝛum coꝛpoꝛibus, ac indulgentijs exoꝛnarunt coꝛpoꝛibus apoſtoloꝛum, Philippi, ⁊ Jacobi iunioris in maioꝛi altari reconditis. In dextera parte Eugenie virginis, ⁊ alioꝛum martyrum coꝛpoꝛa. in ſiniſtra vero coꝛpus Sabini martyris, Colophum beati Thome apoſtoli. Altaria ſacra ſeruant pedem Philippi, brachium Sancti Jacobi zebedei, coſtam ſancti Laurentij ſpatulam, ⁊ brachium ſancti Blaſi, beatoꝛum apoſtoloꝛum martyrum ſupꝛapoſita feneſtra reponit ſemper in ſexta feria quattuoꝛ tempoꝛum ⁊. v. feria, dominica in albis, ac dominica qua canitur Canite tuba. ſtatio eſt in ea pꝛimo chal. Maij. Et in ſolentatibus ſupra dictoꝛū ſanctoꝛū remiſſionibus a pontificibus Romanis cōceſſis, ſatis dinoſcitur pꝛemunita, ſtatio in quadrageſima, ⁊ titulus Card.

Ad ſanctam Mariam inuiolatam in regione Tregi. In iſta eccleſia eſt Oꝛatoꝛium in quo beatus Lucas depinxit quatuoꝛ imagines virginis Marie. Unam ad ſui deuotionem in eo ſtatu, quo beatus lucas habuit notitiam ipſius virginis benedicte, ideo cum annulo in digito depinxit, que manet vſq; in hodiernum diem in dicto oꝛatoꝛio. Et quia multa miracula beata virgo Maria in dicta imagine operabatur, chriſtiani ad eam confluentes ad dictam eccleſiam veniebant, ⁊ refecti gratia, leti ad pꝛopria reuertebantur. Uocabatur autem Oratorium ſancti pauli ⁊ Luce.

Ad ſanctū Marcellum in regionem Tregi. In iſta eccleſia eſt monaſterium Seruoꝛum beate virginis. Eſt in iſta eccleſia vna ſepultura poꝛphyretica, in qua reconditа ſunt corpora ſanctarum virginum, ⁊ martyrum Digne, ⁊ Merite, ⁊ brachium ſancti Matthei apoſtoli, Que omnia tempore Sanctiſſimi domini noſtri pape Calixti Tertij

a populo Romano viſa ſunt. Hic eſt ſepulta ſancta Felici‑
tas cum.vij.filijs. Statio.ꝛ titulus Cardinalis.

Ad Sanctum Silueſtrum in Regione Columne requie‑
ſcunt corpora ſanctorum,ꝛ ſanctarum, quorum noticia
in aliorum patet in vna ſcriptura longa.
Oſtenditur in iſta eccleſia caput ſancti Joannis,baptiſte.
Reliquie ſancti Laurentij. Unum fruſtum,de cappa Sancti
Franciſci. Et plures alie in die ſancti Joannis Baptiſte
ꝛ sancti Silueſtri oſtenduntur,quarum nomina in oſtenſio‑
ne recitantur.

Ad ſanctum Laurentium in Lucina in regione Cam‑
pi Martis. Anno incarnationis Dominice.M.c.xcvi.
pontificatus domini Celeſtini pape.iij. Anno eius ſexto
Indictione.xiiij. Menſe Maio. Dedicata fuit hec eccleſia
per manus eiuſdem domini Celeſtini, cum quo interfuerunt
Archiepiſcopi Eboraceñ.ac Ceretineñ.Sipontinus Epiſco‑
pus Albaneñ.Octauianus H.oſtieñ.Petrus portueñ. Joan‑
nes Viterbieñ.Nicolaus Symphonieñ.ꝛc. ꝛ tota curia Car
dinalium,Preſidente huic eccleſie Cinthio Cardinali.Facta
autem eſt hec dedicatio ad honorem Dei,ꝛ beati martyris
Laurentij cum deuotione totius populi Romani adiacentiũ
populo cum tanta ſolẽnitate,ꝛ gloria quanta hactenus nec re
cognita,nec viſa fuit. He ſunt reliquie,que ſunt recondite
ſub maiori altari Due ampulle cum adipe:ꝛ ſanguine Sancti
Laurentij,ꝛ vas plenum de cremata carne ſancti Laurentij.
Sudare,quo Angelus terſit corpus eius. Craticula,ſuper
qua aſſatus fuit ſanctus Laurentius. Et corpora beatorũ
martyrum Alexandri pape. Euentij, Theodoli, Seuerine,
Pontiani Euſebij,Vincentij,Peregrini,Gordiani,ꝛ nomina
plurimorum ſanctorum,ꝛ reliquiarum patent in dextera par
te chori literis ſculptis.

Ad Sanctum Triphonem,eſt eccleſia contigua eccleſie
Sancti Auguſtini. Eſtqꝫ ibi ſtatio in quadrageſima ꝛ
indulgentia.

Ad Sanctum Auguſtinum in regione Campi Martis,
eſt vna eccleſia noua nunc a fundamentis pulchre ere‑
cta,ꝛ conſtructa. Hic eſt ſepultura ſancte Monice.
Eſtqꝫ caput ſancte Monice ꝛ caput ſancte Rufine. Hic eſt
principalior imago inter omnes imagines,quas depinxit ſan
ctus Lucas,quam ſemper,quocũqꝫ ierat ſecum portauit. Et
eſt reperta in ſepultura ſancti Luce circa caput eius.Et vo‑
catur ſancta Maria virgo virginum, ꝛ mater omnium.

Etiam

Etiam per totam vrbem Romanam claruit miraculis tēpore Innocentij pape. viij. Anno Dñi. M.cccclxxxv.

Ad sanctum Appollinarem requiescunt corpora sanctorum martyrum Eustracij, Mardarij, Eugenie, Orestis, ⁊ Auentij sub maiori altari. Statio in quadragesima, ⁊ sedes Cardinalis.

Ad sanctam Mariam de populo ad portam Flamineam que hac de causa hoc nomine appellatur, scilicet de populo. Nam tempore paschalis, vbi nunc altare maius est, erat quedam arbor Nucis alias arbores in altitudine precellens, in qua demones latitabant, Neronis corpus custodientes. Qui omnes transeuntes per prenominatam portam Flamineam trucidabant, ⁊ penitus suffocabant. Audiens autem hoc sanctissimus papa Paschalis predictus, omni populo indixit ieiunium. Etenim ipse cū Clero in oratione persistēs, deuote supplicando, vt deus, ⁊ beata virgo Maria dignarentur populum Romanum in tam inhumanissima ⁊ terribili peste liberare, ac cui placeret, quid faciendum misericorditer reuelaret. Cui tertia nocte apparuit beata Virgo Maria bis alloquens eum dixit. Paschalis surge, ⁊ egredere ad locum, qui Flaminea porta dicitur, iuxta quam arborem Nucis reperies, alias arbores altitudine precellentem. Quam truncari facias, ⁊ penitus eradicari, ⁊ in eodem loco meo nomini facias Ecclesiam fabricari. Qui cum euigilasset statim dictum locum accessit, congregata multitudine populi, ac cleri, ⁊ prelatorum processionaliter dictam arborem precepit inscindi, atque radicitus eradicari. Mox vt extitit arbore radicata, manibus proprijs ibi altare fundauit, ⁊ postmodum in suis consecrationis memoriam certis reliquijs insigniuit, ⁊ misericorditer indulgentias promulgauit. In cuius consecratione omnibus deuote accidentibus, ⁊ suas elemosynas largientibus, iuxta suarum viriū possibilitatem, supradictus papa paschalis concessit a feria. vi. post. iij. dominice quadragesime vsque ad octauam pasche pro quolibet die. M. annos, ⁊ totidē quadragenas ob reuerentiam virginis gloriose. Quam Sixtus papa iiij. de nouo a fundamento renouauit, ⁊ tam maximis indulgentijs dotauit, videlicet omnes, ⁊ singuli, qui eandem ecclesiam in Natiuitatis Purificationis, Annunciationis, Visitatiōis, Assumptionis, Marie virginis, festiuitatibus a primis vesperis vsque ad secundas vesperas singulis earūdem festiuitatibus, ⁊ qualibet die sabbati singularū hebdomadarum. xl. plenariam omnium suorū peccatorum remissionem, ⁊.

veniam conſequantur. In eadem eccleſia ſunt quamplures venerabiliſſime reliquie, quarum nomina nimis eſſet enarrare.

Ad ſanctam Bibianam eſt locus, qui vocabatur ab antiquo tempore Urſipileati, noſtris vero tēporibus monaſterium ſancte Bibiane. Item anno a natiuitate Domini. M. honorius papa. iij. pōtificatus ſui anno. viij. Menſe Martij. vi. feria ante Dominicam paſſionis, cum magna ſolēnitate hanc eccleſiam in honorem beate bibiane virginis, et martyris conſecrauit, remiſſionem trium annorum, et trium quadragenarum a die conſecrationis, quam tertia die ante ipſam Dominicam paſſionis ſtatuit celebranda, vſq ad octauam ipſius annuatim ſingulis diebus ad aulam deuote venientibus indulgendo. In iſto loco plantauit ſancta Bibiana vnā herbam, qua puluerizata homines a morbo caduco curantur. Quomodo ſuſcipendus eſt iſte puluis ponitur in ſcriptis. Fuerunt in iſto loco ſepulta. v. milia, corpora ſanctorum martyrum abſq paruulis, et mulieribus. Et ibidem eſt indulgentia maxima, vt in cronicis veraciter enarratur. Sunt etiam ibi ſexcenta milia annorum indulgentie in feſto omnium ſanctorum.

Ad ſanctum Euſebium eſt monaſterium, in quo ſunt vij. M. cccc. et. liiij. quadragene, vere indulgentie conceſſe omnibus viſitantibus, et manus porrigentibus adiutrices. Nomina multorum ſanctorum quorum corpora in iſta eccleſia ſancti Euſebij recondita ſunt, poſſunt legi in vna tabula ſcripta ſecundum ordinem. ſtatio et titu. Cardina.

Ad ſanctum Mattheum in via, vbi progeditur de ſancto Joanne Lateran. ad eccleſiam ſancte Marie Maioris Ibi ſunt. M. Anni indulgentiarum, et tot quadragene, et remiſſio tertie partis omnium peccatorum Quas cōfirmauit honorius, Alexander, et innocentius pontifices.

Ad ſanctum Julianum ex oppoſito Eccleſie ſancti Euſebij. Hic prope videntur adhuc ab antiquo idolorum imagines poſite. Sunt in iſta eccleſia ſancti Juliani fratres carmilite. Notandum eſt q ibi fit vna aqua benedicta, cum reliquijs ſanctorum Juliani, et alberti, que curat omnes febricitantes, et etiā alias infirmitates, qui eiuni ſumunt cum tribus pater noſter, et totidem Aue maria ad laudē omnipotentis dei, glorioſe virginis Marie et ſanctorum Juliani, et Alberti, vel vnam miſſam in honorem prenominati ſancti Alberti, legant vel legi faciant. Quorum ſanctorum feſtiuitates celebrantur, die ſeptima Auguſti.

AD ſanctum Uitum ad macellos (vt aiunt.) In iſta eccleſia eſt vnus lapis marmoreus ferreis cancellis circundatus, ſuper quo trucidata, ſeu interfecta ſunt vltra Mille corpora ſanctorum martyrum. Habenturqꝫ in predicta eccleſia. vi. millia annorum ⁊ totidem quadragene. Item in ſupradicta eccleſia habetur talis gratia per merita ſanctorum Uiti, ⁊ Modeſti, atqꝫ Creſcētie, ꝙ quicunqꝫ fuiſſet leſus vel morſus ab aliquo Cane rabido, vel furioſo, vel a quouis alio animali. Panem tinctum in oleo ſancti Uiti comederit, ipſius ſancti meritis ab inſtanti liberabitur.

AD ſanctam Praxedem Temporibus ſanctiſſimi, ac beatiſſimi apoſtolici dñi Paſchalis pape introducta ſunt veneranda ſanctoruꝫ corpora in hanc ſanctam, ⁊ venerabilem Eccleſiā beate chriſtine virginis Praxedis que predictus pontifex diruta ⁊ in cymiterio iacentia auferens, ſub Altari ſummo proprijs manibus collocata, In menſe Julio. Die vigeſima. Indictione decima.

¶ In capella Libera nos a penis inferni, ⁊ hortu paradiſi eſt colūna, ad quam ligatus fuit Dñs noſter Jeſus Chriſtus in paſſione ſua. Et ſuper dictam colūnam ſunt corpora ſanctorum martyrum Ualentini, ⁊ Zenonis. Et in medio capelle ſub lapide rotundo ſunt corpora. xl. martyrum Et in ſiniſtra manu eſt lapis, ſuper quem poſitum eſt plūbum cum quo columna fuit mutuata, quam mulieres tangunt, quia dictam capellā intrare non poſſunt. Sub iſto lapide ſunt ſepulti. xl. ſumini pontifices ⁊ quottidie ſunt ibi indulgentie. xij. M. annorum ⁊ totidem quadragenarum ⁊ remiſſio tertie partis omnium peccatorum In medio eccleſie, vbi ferrum circundat lapidem rotundum, ſub iſto lapide dicitur eſſe ſanguis ſanctorum martyrum. quem beata Praxedis cum quadam ſpongia colligens in hunc puteum lapide rotundo concluſum infundebat, ⁊ multa ſanctorum corpora in ipſo celauit, per quorum merita concedat nobis deus celorum regna. Item in hac ſupradicta venerabili capella eſt altare, ſuper quo paſchalis papa predictus celebrauit quinqꝫ miſſas pro quadam anima defuncta, quibus finitis viſibiliter vidit illam deferre beatam virginem in gremium omnipotentis dei: vt euidenter patet in parietate dicte capelle ſupra feneſtraꝫ ferream. Quo miraculo viſo auctoritate apoſtolica dimiſit, ꝙ ſi quis celebrare fecerit, extrahet vnam animam de purgatorio.

AD ſanctum Martinum in montibus temporibus domini Sergij pape iunioris in ſacro altari beati Silueſtri

preſulis ⁊ beati Martini cum beato Fabiano: Sebaſtiano ⁊ Sottere martyribus, ac ſummis pontificibus, inſimulq; Arte⸗rio, cum ſanctiſſima filia eius, ſancto Ciriaco ⁊c. De pluribus corporibus ſanctorum habetur ſculpta vna bulla in marmore ad dextram parte; chori ſummi altaris prenominate eccleſie. Item iſti ſequentes verſus ſunt ſcripti literis aureis ſiue ope re muſaico triplici, circulo in circuitu parietis ſupra ſummum altare illius eccleſie.

Sergius hanc cepit preſul, quam cernitis, aulam,
Romane ſedis diuino tactus amore.
Cenobium ſacrum ſtatuit: monachoſq; locauit.
Regna quibus Martinus ouans Siueſter ⁊ almus.
Qui moriens nullum potuit conferre decorem.
Perfecit ſolers melius quamq; ante manebat.
Qui dño aſſiduas valeant perſoluere laudes,
Prefulgent: gaudentq; ſimul ſic nomine, ebi iſti
Sed mox papa Leo quartus cu; culmina ſumpſit,
Atq; pie factam picturam ornauit honeſte
Talibus ⁊ donis hec templa dicata coruſcant.

AD ſanctum Ciriacum retro Thermas eſt vna eccleſia nunc ruinis obſita, vbi quondam erat ſtatio ⁊ indul⸗gentia, ſed tempore Sixti pape quarti hec omnia tranſlata ſunt in eccleſiam. s. Quirici apud turrim Militie.

Inſtaurata vides Quiricus cum matre Julita,
Que fuerant longa diruta templa die.
Principe ſub Sixto delubris nulla vetuſtas.
Hic refecit pontes, menia, templa, vias.

¶ Sunt ſub altari maiori recondite reliquie de pluribus mar tyribus, quorum nomina habentur ſcripta apud predictum altare.

AD ſanctam Suſannam apud Termas. Ibi ſunt ſepul⸗ta corpora ſancte Suſanne, ⁊ patris eius. Eſt, ibi claustrum ordinis ſancti Auguſtini. ſtatio in quadra geſima, ⁊ titulus Cardinalis.

AD ſanctam Potentianam. In iſta eccleſia ſancte Potentia ne ſororis ſancte Praxedis requieſcunt vltra tria mil⸗lia corpora ſanctorum martyrum in cimiterio Priſtille. Et papa Simplicius cõſecrauit hanc eccleſiam, ⁊ conceſſit pro quolibet corpore deuote eam viſitantibus, Indulgentias vnius anni, ⁊ vnam quadragenam, ⁊ tertie partis peccatorum remiſ ſionem. papa Celeſtinus Bonifacius, Clemens, Gregorius, Ur banus, ⁊ Alexander quilibet iſtorum conceſſit indulgentias

que omni die legi poſſunt in vna tabula ſcripta. Item in prima capella huius eccleſie retro ſummum altare verſus meridiem celebrauit ſanctus petrus apoſtolus primitias ſuas. Et in maiori capella verſus meridiem eſt puteus, in quo reconditus eſt ſanguis trium milium martyrum. Et in ea capella vocata ſancti Paſtoris, quidam ſacerdos miſſam celebrans infeſtatione diaboli agitatus in eleuatione ſancta dubitauit ibi eſſe verum corpus domini noſtri ieſu Chriſti, et ſtatim hoſtia de altari ſuper lapidem marmoreum cecidit. Sacerdos videns hoc miraculum pauit. et manibus maxima cum reuerentia hoſtiam ſuſcepit, que ibidem ſupra lapidem miraculoſe ſue magnitudinis ſignum reliquit, quod cancellis ferreis obductum eſt, vt quottidie videri poteſt. Et ex hoc miraculo ſacerdos credidit id, quod antea dubitauit. Statio in quadrageſima, et titulus Cardinalis.

Ad ſanctam Jndolam eſt clauſtrum mulierum, in quo raro intrant mulieres, et alij homines.

Ad ſanctum Vitalem eſt vna eccleſia per Sixtum papam. iiij. inſtaurata tempore ſuo anno Jubilei. Eſt ſtatio, et titulus Cardinalis.

Ad Sanctum Laurentium paliſperne, inter palatia Decij imperatoris, iſta eccleſia eſt conſtructa. Hic eſt locus martyrij vbi aſſatus eſt beatus Laurentius: Sepulturaque extitit beate Brigide, que regina regni Suetie. Ibi in prenominata eccleſia ſancti Laurentij plures reliquie oſtenduntur feria. v. quadrageſime, quarum nomina habentur in vna tabula ſcripta. Una pars craticule, brachium ſancti Laurentij. Item in vno criſtalo certi carbones quibus aſſatus eſt ſanctus Laurentius, qui clare videri poſſunt, etiam oſſa ſancti Laurentij. ſtatio in quadrageſima. Et eſt clauſtrum mulierũ.

Ad ſanctam Euphemiam. Jſta eccleſia eſt in medio iſtarum eccleſiarum. ſ. ſancte Potentiane, et ſancti Petri ad vincula, inferius in ſtratis, qua itur ad ſanctam Mariam maiorem eſt clauſtrum mulierum. Hue prenominata ſancta Euphemia proiecta fuit puteum, in quo ſerpentes, et ſcorpiones erant, et illeſa ab eodem puteo grati Chriſti exiuit.

Ad ſanctum Laurentium in carcere, in eidem viarum ſtratis, in quibus prenominata eccleſia ſancte Euphemie eſt prope. Dicitur etiam ad Sanctum Laurentium ad fontes. Eſt etiam clauſtrum monalium. Jbique ſanctus Laurentius Sanctum Hyppolitum, et Lucillum baptizauit,

⁊ eos fidem chriſtianam docuit.

AD ſanctum Petrum ad Uincula in monte. Hic eſt ſtatio in quadrageſima ⁊ titulus Cardinalis. De reliquijs, ⁊ indulgentijs iſtius eccleſie infraſcripta metra hec ex po⸗ nunt.

Hoc domini templum petro fuit ante dicatum.
Tertius antiſtes Sixtus ſacrauerat olim
Ciuili bello deſtructum poſt fuit ipſum.
Endoxia quidem totum renouauit ibidem.
Pelagius rurſus ſacrauit papa beatus.
Corpora ſanctorum condens ibi Machabeorum.
Appoſuit petri precioſa lignamina ferri,
Illuſtris mulier que detulit ab hieruſalem.
Et quibus eſt petrus neronis tempore vinctus.
Auguſti menſis celebrantur feſta calendis
Huc accedenti purgantur crimina cuncta.

¶ Item, de his ⁊ pluribus reliquijs ponitur pulchre in tabula vbi plenius quiſq; poteſt intelligere.

AD ſanctam Mariam Araceli Capitolio in monte qui dicitur ⁊ mons Tarpeius vbi aſcēditur per. c. xxviij. gradus. Ubi nunc eſt eccleſia antefuit Templum Iuno nis Mōte ⁊ (vt ferunt) palatium Octauiani cui Sibilla (quem Romani vt deum adorare volebant) circulum aureum circa Solem oſtendit, ⁊ in eodem virginem puerū in brachio tenen tem, dicens ei. Hic maior te eſt. Poſtea conſtruxit ibi vnum altare: ⁊ vocauit illud Ara celi. Oblationem fecit, ⁊ adorauit vnigenitum dei filium. Ad illud altare ponuntur ſequēter ver ſus ſculpti in medio duarum colūnarum marmorearum.

Luminis hanc almam matris qui ſcandis ad aulam.
Cunctarum primam, que fuit orbe ſita.

¶ Sunt in iſta eccleſia infraſcripte reliquie. Eſt ibi ſepul⸗ chrū ſancte Helene, que fuit mater Cōſtantini. hic ſepulti ſunt ſanctus habundus, ſanctus Artenius, ſanctus Abundantius. Ibidē eſt imago beate Marie virginis, quam ſanctus Lucas depinxit in ea diſpoſitione ⁊ forma qua ſtetit ad Crucem do mini noſtri Ieſu Chriſti. De cuius virtute legi poſſunt in vna tabula poſita circa iſtam imaginem miracula multa. Item an te chorum eſt vnus lapis rotundus, circundatus paruis can cellis de quo lege iſtos verſus.

Chriſticole cuncti deuota mente tenete.
Tempore Gregorij ꝙ ſculptus ſit lapis iſte.
Angelicis pedibus bonitate, ⁊ numine Chriſti

Hanc Aram ſancti Franciſci continet ordo.

AD ſanctos Angelos in regione ſancti Angeli. Ibi eſt ſepultus ſanctus Simpolianus cum ſocijs ſuis. Ibi ſunt etiam Reliquie, que ponuntur diebus feſtiuis ſuper altare. Qui Ro. vrbis eſt ſenator, offert omni anno huic eccleſie vnum calicem.

AD ſanctam Mariam in Mineruā in regione Pinee. In iſta eccleſia ſunt fratres ordinis. s. Dominici ratio nominis iſtius eccleſie patet in his verſibus ſequeñ.

Romanus populus coluit mirando Mineruam.
Nunc ibi christicolam colit orthodoxa Mariam.
Illius perijt fallax ſapientia vbiqȝ.
Vera per hanc mundo regnat ſapientia iam Chriſtus.
Illa ſubacta iacet, Chriſti ſapientia regnat.
Illa ſuis penas, hec nobis premia confert.

¶ Sunt in prenominata eccleſia infraſcripte reliquie. De crinibus, ⁊ veſtimentis beate Marie virginis, De tribus patriarchis Abraham, Iſaac, ⁊ Jacob. De Daniele propheta. Item ſocietas Romanorum ciuium multas elemoſinas ibidem facit pauperibus ⁊ orphanis.

SAncta Maria rotunda olim templum omnium idolorum erat, nunc in honorem beate virginis Marie eſt dedicata, ⁊ conſecrata, ac omnium ſanctorum tertia, ⁊ ſeptima die menſis Maij eſt ibi ſtatio, ⁊ indulgentia. In diebus feſtiuis beate Marie virginis, ⁊ omnium ſanctorum, eſt ſtatio ⁊ indulgentia. In choro ſub altari ſepulta ſunt corpora ſanctoꝝ Raſii ⁊ Anaſtaſii.

AD ſanctam Mariam magdalenam in regione Columne ibi ſocietas Verilli, ſeu Confalonis multa opera penitentie facit.

AD ſanctum Euſtachium in regione ſancti Euſtachij Anno incarnationis dominice. M. cxcvi. Anno. vi. Celeſtini pape. iij. Indictione. xiiij. in Dominica: qua cantatur Modicum, dedicata eſt eccleſia ſancti Euſtachij cum tribus altaribus: Et eſt conſtructa per dictum papam. Conſecratores autem fuerunt hij epiſcopi Octauianus Oſteñ. Petrus Gallocia Portueñ. Joannes Albaneñ. ⁊ Petrus Archiepiſcopus Acereñ. Nomina plurimorum Epiſcoporum aſſiſtentium ponuntur in ſculptura inſtrumenti. In eadem eccleſia ſunt he reliquie.

De ligno ſancte Crucis domini noſtri Jeſu Chriſti.

De ſanguine ipſius, de ſpinea corone, de veſtimentis eius, De coſta ſancti Andree. De carbonibus ſancti Laurentij, De reliquijs, ſancti Euſtachij, Theopiſte vxoris, filiorum Theopiſte, et Agapiti. Ponuntur etiam quedam capſule cum reliquijs ſuper altare in feſtiuitatibus.

Ad ſanctum Saluatorem apud campum Martis circa templum Martis. Hic eſt vna imago Saluatoris, que dicitur pietas.

Ad ſanctam Mariam montis celi in regione Regule. Hic eſt ſepulta ſancta Nimpha virgo ſanctus Marcilianus Eps, apud iſtam eccleſiam ſunt notabiles reliquie, et indulgentie.

Ad ſanctum Martinellum in regione Regule. Gualterus monachus. ſ. Saluatoris Reatinen. tempore honorij pa. iij. a fundamentis redificauit eccleſiam iſtam. Hic eſt de veſtimento, et tunica, quam beata virgo contexuit filio ſuo Jeſu Chriſto.

Ad ſanctum Andream in eadem regione, in media via campi Flore, et platee iudeorum. Item Anno a natiuitate Chriſti. M. cccc. xlviij. fuerunt inuente digne reliquie in vna pelui, et vno vitro, que ſteterunt pluſquam. cc. anni in iſto loco, ſicut patefaciebat ſcripture cũ iſtis reliquijs reperta.

Ad ſanctum Blaſium ad Annulum in regione Regule. hic eſt annulus ſancti Blaſii, quem tenuit in dignitate epiſcopali in manu ſua. Sunt quam plures reliquie in iſta eccleſia, que in die ſancti Blaſii, et alijs feſtiuitatibus oſtenduntur, ita vt bene videri poſſunt.

Ad ſanctam Barbaram in regione Parionis. In maiori altari illius eccleſie ſunt poſite he reliquie. De capite, et velo ſancte barbare. De veſtimento Virginis Marie, Bartholomei apoſtoli Margarite, Felicis, Lorice, Chriſtophori: Sebaſtiani, Alexij Marij, et Marthe de intercula dalmatica ſancti Laurentij, Apoſtolorum philippi et Jacobi, petronille. De capillis ſancte Marie magdalene. De plurimorum ſanctorum reliquijs, et indulgentijs habentur in ſcriptis ad altare maius. Etiam ſcribitur legenda beate Barbare, virginis matrice pulchre noſtra.

Ad eccleſiam ſancti Jacobi hiſpanorum nuncupatam de vrbe, conceſſit innocentius papa. viij. plenariam remiſſionem omnium peccatorum omnibus, et ſingulis, qui eandem eccl. ſiam in feſto eiuſdem ſancti Jacobi apoſtoli, a

primis veſperis vſq ad occaſum ſolis ipſius diei feſti devote viſitauerint annuatim.

AD ſanctam Mariā de Anima, eſt hoſpitale Teutonicorum, in quo cum maxima deuotione, ac diligentia diuina celebrantur officia. Et ſunt huic eccleſie conceſſe multe indulgentie. Cuilibet quoq Alámano vtriuſq ſexus datur tribus noctibus inibi hoſpitium.

AD ſanctam Mariam de pace, quam Sixtus papa. iiij. de nouo a fundamento edificauit, Eamq maximis indulgentijs dotauit, videlicet. Omnes, et ſinguli, qui eandem eccleſiam ſingulis feſtiuitatibus beate Marie virginis, ſcilicet. Annunciationis, Viſitationis, Niuis, Aſſumptionis Natiuitatis, Conceptionis: et purificationis, a primis veſperis vigilie vſq ad occaſum ſolis feſtiuitatum earundem. Necnon quolibet die ſabbati totius quadrageſime per totam diem deuote viſitauerit, pro qualibet earundem feſtiuitatum, et dictorum dierum Sabbati, quo predictam eccleſiam viſitauerint plenariam remiſſionem et veniam omnium peccatorum conſequantur.

AD ſanctum Laurentium in Damaſo. in regione parionis apud campum Flore. Eccleſiam iſtam fundauit beatus Damaſus papa primus, et dicauit, ponitur in feſtiuitatibus ſuper altare vna capſa eburnea decorata, in qua plures capſule cum reliquijs ſanctorum, quorum nomina vna cum iſtis capſulis in vna carthula ſcripta ponunt etiam vnum cyathum grandem vitreum, ex quo in die ſancti Damaſi homines ſumunt potum ad honorem prenominati ſancti Damaſi, cuius virtute omnes homines confidunt ſe de febribus liberādos. Titulus et ſedes. Cardi.

AD ſanctum Blaſium de panneta, in medio campi Flore, et pontis ſancti Angeli, in viaq dicitur Florida, via. De iſtius eccleſie indulgentia: et reliquijs iſti, et plures alij verſus ſculpti in lapide verſus portā dant intelligere.

Hoc fuit inceptum renouari tempore templum
Vrbis alexandri romane preſulis, anni.
Annus erat eius duo denus, et ipſe ſecundus.
Annus milenus geminus tunc ſeptuagenus,
Tempore, quo verbum concepit virgo supernum.
Annus in auguſto currebat menſe peruſto.
Sexta diadena et fuerant in dictio dena
Abbas Dominicus meritis et nomine dignus
Hanc edem cepit plene compleuit et idem.

Dicq; crucis lignum poſuit, venerabile dignum.
Et veſtem diue genitricis quippe Marie
Andree ſancti Blaſij, Dorieq; Criſanti.

Ad ſanctum Celſum in regione Pontis, vbi nunc eccleſia eſt, fuerunt edes patris Celſi, qui cum ſancto Juliano, et Baſiliſſa corporaliter, tranſlatus eſt ad eccleſiam Sancti Pauli apoſtoli.

Ad ſanctam Mariam tranſpontinam. In iſta eccleſia cernuntur adhuc ille due Columne, in quibus Beati Apoſtoli Petrus, et Paulus ligati fuerunt, et flagellati, quas omnes homines poſſunt pro deuotione quottidie attingere. Item in porta media iſtius eccleſie reperiuntur iſta ſculpta. Anno domini. M.cxxx. tempore Domini Gregorij pape. viij. Anno eius tertio. Die ſecunda Menſis Februarij. Tyberis creuit vſq; ad hoc ſignum crucis, quod adhuc videtur in prefata porta.

Ad ſanctum Jacobum in medio Vie ſancte ad ſanctum Petri, et Caſtri ſancti Angeli. hic dicitur eſſe lapis ſupra altare, ſupra quem oblatus fuit Chriſtus in templo, quando Simeon ſuſceperat eum in vulnas ſuas. Nunc dimittis ſeruum tuum domine etc.
Sixtitur in templum puer, et Symeonis in vulnas
Accipitur cui danda quies, nam lumina ſerui.
Conſpexere deum clarum iubar omnibus orum.

Ad ſanctam Catherinam, non longe a platea Sancti Petri. Hic fuit clauſtrum mulierum. Item eſt ibi de oleo quod de ſepultura ſancte Catherine fluxit. Etiam de lacte, quod ſanguinis loco de ſancto corpore eius fluxit, quando decollata fuit.

Ad ſanctum Spiritum eſt hoſpitale, in quo fiunt magne eleemoſine, et miſericorditer opera infirmis. Etiam omnes orphani infantuli congregantur ibi, et nutriuntur. Quod hoſpitale Sixtus papa. iiij. de nouo a fundamento maximis ſtructuris renouauit, Magnam confraternitatem in eodem ordinauit. Ad quam ipſe ſe ſua ipſius manu cum pluribus Cardinalibus inſcripſit. Et conceſſit omnibus, et ſingulis, qui intrant, et ſe ad eandem confraternitatem inſcripti faciunt, quod eligere poſſint confeſſorem idoneum, qui eos abſoluere poſſit ab omnibus peccatis, etiam a caſibus papalibus ſedi apoſtolice reſeruatis, ſemel in vita, et in mortis articulo, totiens, quotiens opportunum fuerit, vt plenius contiretur in quadam bulla deſuper confecta, Eſtq; proxima die dominica

Antonij,⁊ pentecoſtes ibi ſtatio,⁊ indulgentia. Eſt ibi brachium ſancti Andree, digitus ſancte Catherine, qui clare in vno vaſculo videri poteſt. Et plures alie reliquie.

In iſta capella Campi ſancti. Hic ſepeliuntur omnes peregrini,⁊ pauperes cuiuſcunqꝫ generationis. Sunt ibi multe indulgentie,⁊ reliquie.

Ad ſanctum Pancratium per portam Aureliã extra muros ⁊ transtyberim. Iſta eccleſia circũquaqꝫ porphyreticis lapidibus ſatis pulchre eſt decorata. Sunt hic recondita corpora infraſcripta, videlicet. Sub altari maiori requieſcit corpus ſancti pancratij Epiſcopi,⁊ martyris,⁊ corpus ſancti pancratij Militis,⁊ martyris ſub altari, quod eſt a capite huius eccleſie,⁊ ad dexteram requieſcit corpus ſancti Victoris martyris, vnde dicebatur eccleſia ſanctorũ Victoris,⁊ pancratij martyrum. Sub alteri, quod eſt in medio eccleſie requieſcunt corpora ſanctorum martyrum Malchi,⁊ Madiani: corpus ſancte Botheris virginis.

Item in ea permanet nobile Cimiterium nominatum Calcopodij presbyteri ⁊ martyris. In quo quidem cimiterio eſt ſepulchrum beati Caliyti pape ⁊ martyris, in quo permanſit per multos annos corpus eius. Demum tranſlatum eſt ad ſanctam Mariam transtyberim,⁊ Canonici ipſius eccleſie quotidie faciunt cõmemorationem de eo. Iuxta quam eccleſiam ſancte Marie, videlicet verſus portam portueñ. eſt proxima eccleſia ipſius ſancti Calixti, eccleſia vero antedicta ſancte Marie per ipſum Calixtum conſtructa fuit. Requieſcunt inſuper reliquie ſeu corpora ſanctorum martyrum,⁊ virginũ in predicta eccleſia, quorum nomina ſcripta ſunt in libro vite. Que quidẽ corpora videri poſſunt manifeſte,⁊ tangi, ſed nullatenus tranſponi, quia excõmunicatio papalis eſt, niſi hac ex ſpeciali licentia Sanctiſſimi dñi noſtri pape:⁊ voluntate ipſorum Monachorum in eadẽ eccleſia,⁊ monaſterio perſiſtentium.

FINIS.

STATIONES IN Quadrageſima.

IN die Cinerum feria quarta ad ſanctam Sabinam.
Feria quinta ad ſanctum Georgium.
Feria ſexta ad ſanctos Joannem, & Paulum.
Sabbato ad ſanctum Triphonem.
¶ Dominica prima ad ſanctum Joannem in Lateranẽ. & ad ſanctum Petrum.
Feria ſecunda ad ſanctum petrum ad vincula.
Feria tertia ad ſanctam Anaſtaſiam.
Feria quarta ad ſanctam Mariam maiorem.
feria quinta ad ſanctum Laurentium in paliſperna.
feria ſexta ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum Petrum.
¶ Dñica ſecunda ad ſanctam Mariam in nauicula.
Feria ſecunda ad ſanctum Clementem.
Feria tertia ad ſanctam Balbinam.
Feria quarta ad ſanctam Ceciliam
Feria quinta ad ſanctam Mariam ad fontes olei.
feria ſexta ad ſanctum Uitalem.
Sabbato ad ſanctos Petrum & Marcellinum.
¶ Dñica tertia ad ſanctum Laurentium extra muros.
Feria ſecunda ad ſanctum Marcum.
Feria tertia ad ſanctam Potentianam.
feria quarta ad ſanctum Sixtum.
Feria quinta ad ſanctos Coſmam, & Damianum.
Feria ſexta ad ſanctum Laurentium in Lucina.
Sabbato ad ſanctam Suſannam.
¶ Dominica quarta ad ſanctam Crucem in Hieruſalem.
Feria ſecunda ad Quatuor Coronatos.
feria tertia ad ſanctum Laurentium in Damaſo.
feria quarta ad ſanctum Paulum.
feria quinta ad ſanctum Siluestrum.
Feria ſexta ad ſanctum Euſebium.
Sabbato ad ſanctum Nicolaum in carcere Tulliano.
¶ Dominica quinta ad ſanctum Petrum.
feria ſecunda ad ſanctum Griſogonum.
feria tertia ad ſanctum Quiricum.
feria quarta ad ſanctum Marcellum.
Feria quinta ad ſanctum Appollinarem.

Feria ſexta ad ſanctum Stephanum in Celiomonte.
Sabbato ad ſanctum Joannem ante portam latinam.
¶ Dominica ſexta ad ſanctum Joannem in Lateraneñ.
Feria ſecunda ad ſanctam Praxedem.
Feria tertia ad ſanctam Priſcam.
Feria quarta ad ſanctam Mariam Maiorem.
Feria quinta ad ſanctum Joannem in Lateraneñ.
Feria ſexta ad ſanctam Crucem in Hieruſalem.
Sabbato ad ſanctum Joannem in Lateraň.
¶ Dominica in Paſcha ad ſanctam Mariam maiorem
Feria ſecunda ad ſanctum Petrum.
Feria tertia ad ſanctum Paulum.
Feria.iiij.ad ſanctum Laurentium extra muros.
Feria.v.ad ſanctos Apoſtolos.
Feria.vi.ad ſanctam Mariam Rotundam.
Sabbato ad ſanctum Joannem Lateraneñ.
¶ Dominica in albis ad ſanctum Pancratium.
Sunt etiam ſpeciales ſtationes in quadrageſima ad ſanctam Mariam de populo omni die a medio quadrageſime vſq; ad octauam Paſche aperitur,⁊ oſtenditur imago beate Marie virginis.
¶ Item.n.xx.die Martij eſt ſtatio ad Sanctaȝ Crucē in Hieruſalem.in illo die poſſunt intrare mulieres in capellā ſancte Helene,⁊ non alio tempore per totum annum.

STATIONES POST PASCHA.

Item in die ſancti Marci conueniunt omnes reliquie per totum Romam,⁊ fit vna generalis proceſſio de Eccleſia.s. Marci vſq; ad ſanctum Petrum.
In ebdomada rogationū.feria.ij.ad ſanctum Petrum.
Feria.iij.ad ſanctum Joannem in Lateraň.
Feria.iiij.ad ſanctam Mariam maiorem.
¶ In die Aſcenſionis domini ad ſanctum Petrum, illo die oſtenditur ordinarie vultus ſanctus.
¶ In die penthecoſtes ad ſanctum Petrum.
Feria.ij.penthe.ad vincula Petri.
Feria.iij.penthe.ad ſanctum Anaſtaſium.
Feria quarta quattuor temporum ad ſanctam Mariaȝ maiorem,⁊ ad ſanctum Petrum.

Feria.v.ad sanctum Laurentium extra muros.
Feria.vi.ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum petrum.
¶ Stationes quatuor tēporum menſis ſeptembris.
Feria.iiij.ad ſanctam Mariam maiorem
Feria.vi.ad ſanctos Apoſtolos
Sabbato ad ſanctum petrum.

¶ Stationes in Aduentu.

Dominica prima ad ſanctam Mariam maiorem.
Dñica ſecunda ad ſanctam Crucem in Hieruſalem
Dominica.iij.ad ſanctum petrum.
Feria.iiii.quatuortemporum in Aduentu ad ſanctam Mariam maiorem.
Feria.vi.ad ſanctos Apoſtolos.
Sabbato ad ſanctum Petrum.
Dominica.iiii.ad ſanctos Apoſtolos.
In vigilia natiuitatis domini ad.s.Mariam maiorem.
In die Natiuitatis Chriſti in primo Gallicantu ad ſanctam Mariam maiorem in Capella ad preſepe Dñi noſtri Jeſu Chriſti.Quam capellam mulieres nunquam intrant.
In aurora ad miſſam ad ſanctam Anaſtaſiam.
In ſumma miſſa ad ſanctam Mariam maiorem.
In die S.Stephani ad sanctum Stephanū in Celiomonte.
In die ſancti Joannis ad ſanctam Mariam maiorem, & ad ſanctum Joannem in lateranū.& ad ſanctum Silueſtrum,In iſto die oſtenditur caput ſancti Joannis baptiſte.
In die Innocentum ad ſanctum Paulum.
In die circunciſione Dñi ad ſanctam Mariaꝫ ad fontes olei.
In Epiphania Domini ad ſanctum Petrum.
Dominica in ſeptuageſima ad.s.Laurentium extra muros.
Dominica in ſexageſima ad ſanctum Paulum.
Dominica eſto mihi,ad ſanctum Petrum.

FINIS.

Rome apud Antonium Bladum Aſulanum.
1550.